

Minulo soboto in nedeljo je bila na Bledu zanimiva turistično-etnografska prireditev. Kmečka ohcet 80. Prireditev, na kateri sta »se vzela« Marija Piber iz Gorij in Janez Aljančič iz Kranja, si je ogledalo na tisoče blejskih gostov, organiziralo pa jo je Turistično društvo Bled –
Foto: F. Perdan

Leto XXXIII. Številka 61

GLAS

Kranj, torek, 12. 8. 1980
Cena: 5 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Uresničevanje Titove pobude

Za vsebino dela gre

Oktobra letos naj bi se začela razprava o osnutkih amandmajev k ustavam SFRJ in SRS, ki naj bi bili sprejeti spomladi prihodnje leto – Ne gre za mandat, ampak za vsebino in metode delovnih kolektivnih organov ter delovanje našega družbenopolitičnega sistema nasploh

Na osemem kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije je predsednik republike in Zveze komunizma Jugoslavije Josip Broz-Tito poudaril o nevarnostih uzurpacije oblasti in liderstva ter prevleči pooblastil nekaterih organov posameznikov. Jugoslovani so sprejeli njegovo pobudo o kolektivnem delu in odgovornosti na načinu preprečevanja izrednih odstopanj v sistemski vodnji in dela kolektivnih organov ter v našem družbenopolitičnem sistemu nasploh. Je bil izreden prispevek političnega predsednika k demokratičnim našim odnosom in uresničevanju temeljnih ciljev delovnega sistema socialističnega upravljanja. Predsednik Tito je danes opozoril, da ne gre le za mandat kolektivnih organov njihovih članov, ampak gre za pravosodne organe bo veljal poseben zakon. Funkcionarji zvezne skupščine naj bi imeli enoletni mandat in bi bili vsako leto iz druge republike in avtonomne pokrajine. V predsedstvu SFRJ bo zastopana z enim članom Zveza komunistov Jugoslavije. Za zdaj naj bi bil član po položaju predsednik predsedstva ZKJ, kasneje pa naj bi to posebej urejeval statut ZKJ. Glede sestave

in mandata članov zveznega izvršnega sveta bo potrebno še usklajevanje med republičkimi in zvezno ustavno komisijo. ZIS ima poseben položaj. Predsednik in njegovi člani so enako odgovorni vsem republikam in pokrajinam. Slovenska ustavna komisija meni, da bi bil mandat predsednika zveznega izvršnega sveta 4 leta brez možnosti ponovne izvolitve, članom, prav tako s štiriletnim mandatom, pa bi bila omogočena ponovna izvolitev. Seveda je lahko mandat krajši, kar omogoča amandma k zvezni ustavi z določilom, da traja mandat do štirih let.

Amandmaji k slovenski ustavi so v marsičem podobni amandmajem k zvezni ustavi. Omeniti velja predlog, da bi bil mandat članov predsedstva republike 4 leta, predsednika pa eno leto. Po novem bi ga volila republiška skupščina. Predsednik izvršnega sveta naj bi imel štiriletni mandat brez možnosti ponovne izvolitve, članom sveta pa bi bilo to omogočeno. Le-ti ne bi bili odgovorni samo za svoje področje, ampak tudi za delo izvršnega sveta kot celote. Štiriletni mandat je možnost, ne pa obveznost, saj je lahko mandat krajši. Prav tako naj bi izvršni svet odločal z večino vseh članov in ne z večino prisotnih. Predsednika ustavnega sodišča bi volili vsako leto, za člane pa bi veljal daljši mandat.

To je srž osnutkov amandmajev k zvezni in republički ustavi. Delo še ni končano. Predvidoma bodo osnutki nared do letošnjega oktobra, ko se bo začela javna razprava. Amandmaji pa naj bi bili sprejeti spomladi prihodnje leto.

J. Košnjek

Posledice razsipništva

V Jugoslaviji šele zdaj sprejemamo program dolgoročnih ukrepov za racionalizacijo porabe, nadomeščanje energije in varčevanje z njo. Pozno, saj nam je voda že napolnila grlo. Naenkrat bo namreč treba plačati v dolgih letih nakopičene račune – kazen za naše razsipništvo in nepreračunljivost, in to z zmanjšanim uvozom surovin, reprodukcij-skega materiala in opreme, kar gotovo ni spodbudno za razvoj.

V naši državi imamo po dosedanjih ugotovitvah 22 milijard ton premoga. Letos ga bomo izkopali 50 milijonov ton. Premalo, zakaj premo postaja vedno bolj dragocen. Končno smo spoznali, da lahko nadomesti precej drage uvožene nafte, katere količine so omejene, in skoraj tako drage električne energije.

Premog je najcenejši. Zal pa je rudarjev vedno manj. Pogoji za delo v jamah so težki, saj v posodobitev rudnikov ni nihče dosti vlagal. Celo preusmerjali in zapirali smo jih. Zdj rudniki že terjajo sovlaganja v njihovo posodobitev in razširitev zmogljivosti.

Posledice lagodnega vedenja na področju pridobivanja in porabe energije bodo oziroma so že najprej občutili občani. Lanskem pojavu pomanjkanja premoga in uvedbi prepovedi za vožnjo z avtomobili se je letos pridružil še pomanjkanje kurilnega olja. Tega bomo v Sloveniji dobili le 70 odstotkov potrebnih količin, mazuta celo za četrtno manj. Zato lahko pričakujemo, da bo septembra, ko bo prodaja olja spet stekla, veliko razburjenja. Vsi ga verjetno ne bodo dobili. K sreči so se nekateri že preskrbeli s premogom, čeprav ga prejšnja leta niso kupovali. Tudi večina stalnih potrošnikov premog že ima ali ga bo do zime dobila. Nekateri pa bodo ostali brez njega. Menijo, da bo na Gorenjskem letos zmanjkalo okrog 20.000 ton premoga.

Se najmanj težav bo z drvmi. Če jih že v trgovini ne bo, jih imajo vsaj kmetje, čeprav precej dražja. Na mraz se je dandanes treba pač pravočasno pripraviti. Tako bo verjetno tudi še nekaj prihodnjih let, dokler ne bomo vzpostavili ekonomskih cen in začeli z energijo pametneje ravnati.

H. J.

V gorenjskih lekarnah ni bilo krize zaradi zdravil

Zadregre z zdravili

Kljub razmeroma majhnim skladiščem so uspeli v vseh lekarnah na Gorenjskem vzdrževati primerno zalogo vseh pomembnejših zdravil, tudi takih, ki jih je ponekod primanjkovalo – Za vsa zdravila, ki jih sicer primanjkuje, so na voljo nadomestna zdravila – Bolj kot lekarne so občutile krizo bolnišnice, kjer razen nekaterih zdravil manjka tudi obvezilnega materiala – Povečanje cen zdravil bo spodbuda farmacevtski industriji za proizvodnjo trenutno manjkajočih zdravil

Z ukrepi, ki jih je zvezni izvršni svet sprejel konec prejšnjega tedna, se bo po vsej verjetnosti v drugi polovici tega leta izboljšala preskrbljenost z zdravili. Sklep o določanju najvišjih proizvodnih cen za 360 vrst zdravil, serumov in cepiv ter 26 vrst proizvodov, ki se uporabljajo pri transfuziji in infuziji, naj bi omogočil naši farmacevtski industriji, da bi spet v okvirih rentabilnosti, to je brez izgub, proizvajala nekatera važnejša zdravila. Prav pomanjkanje nekaterih zdravil, ki jih farmacevtske tovarne niso več izdelovale in jih zato na tržišču sploh ni bilo ali pa zelo malo, je pogojevalo sklep o zvišanju cen nekaterih zdravil; farmacevtska industrija je namreč med letom opustila izdelavo dokajšnjega števila zdravil, tako da je zdravstvo dobivalo le okoli 70 odstotkov potrebnih zdravil. Skupaj z drugimi ukrepi, predvsem glede deviz potreb-

nih za uvoz nekaterih surovin za izdelavo zdravil, bo verjetno sedanje dokaj neprijetno stanje – za bolnike seveda še posebej – na našem trgu z zdravili v bodoče dokaj boljše. Zadnje mesece pa je bila marsikje, predvsem v bolnišnicah, manj pa v

Nadaljevanje na 12. str.

Gradnja nove asfaltne baze

Pritožba Kovorjanov zavrnjena

KRANJ – Konec februarja letos je oddelek za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve krajevske občinske skupščine izdal lokacijsko dovoljenje za gradnjo nove asfaltne baze pri Podbrezju. S tem je bila seznanjena tudi krajevska občinska skupščina, ranjega tega pa je bila opozorjena, da družbeni dogovor o izgradnji nove asfaltne baze ne uresničuje, lokacijski dokumentaciji so naročevali krajanj Kovorja. Odgovor za uresničevanje družbenega dogovora je skušal najti soglasje s Kovorjani. Organizirane so bile razprave, v katere so se vključili predstavniki Cestnega podjetja Kranj. Krajevna skupnost Kovor ni hotela pristopiti k družbenemu dogovoru, izvršni svet krajevske občinske skupščine pa je dogovor podpisal. Krajevna skupnost Kovor. Cestarsko društvo Tržič, zbor kme-

kov krajevske skupnosti Kovor in trije krajanj so se pritožili zoper lokacijsko odločbo republiškemu komiteju za varstvo okolja in urejanje prostora, ki je pritožbo zavrnil. Kovorjani so nato na osnovi zakonske možnosti sprožili ustavni spor pri Vrhovnem sodišču Slovenije. Vrhovno sodišče je imelo na voljo argumente Kovorjanov in odbora za uresničevanje družbenega dogovora o izgradnji nove asfaltne baze Cestnega podjetja Kranj, ki je med drugim tudi ugotovil, da nastaja zaradi zavlačevanja z gradnjo gospodarska škoda.

Vrhovno sodišče SRS je zavrnilo pritožbo Kovorjanov. S tem je lokacijsko dovoljenje za bazo, ki ga je izdala krajevska skupščina, dokončno, in so dani pogoji za izdajo gradbenega dovoljenja.

-jk

MARKET SPECERIJA BLEED
»DELIKATESA – SPOMINKI«

v PARK HOTELU na Bledu
posluje julija in avgusta vsak dan od 8 do 21 ure ob nedeljah pa od 8 do 11 ure

Cenjenim strankam priporočamo da se poslužijo nakupa v večernih urah, ko so druge trgovine že zaprte. MARKET je dobro založen s specialnimi delikatesnimi izdelki in s celotnim izborom pijač

Priporočamo se!

30. gorenjski sejem

kranj 15.-25.8.'80

ugodni nakupi blaga široke potrošnje
nižje cene
kmetijska mehanizacija
večerni zabavni program

Izobraževanje komunistov na Gorenjskem

Znanje za praktično delo

Po podatkih medobčinskega študijskega središča politične šole CK ZKS za Gorenjsko je v zadnjih dveh letih in pol obiskovalo organizirane oblike družbenopolitičnega usposabljanja in marksističnega izobraževanja nad 3500 gorenjskih komunistov - Več pozornosti izobraževanju novih članov ZK - Usposabljanje po osnovnih organizacijah dobiva na veljavi

zadnji izobraževalni sezoni sta se najbolj odrezali občinski organizaciji Zveze komunistov Škofja Loka in Trzica, kjer se je v izobraževalne oblike študijskega središča vključilo nad 18 odstotkov komunistov, najnižji odstotek pa ima Radovljica in sicer 7,69. Vendar se je položaj v primerjavi z letom poprej bistveno popravil. Jeseni in Kranj ostajata na gorenjskem povprečju. Najmnožičnejši so seminarji za kandidate za sprejem v Zvezo komunistov. 17 seminarjev je bilo v zadnji izobraževalni sezoni, udeležencev pa je bilo 534. Tudi s seminarji za novosprejetne člane je bilo boljše, vendar prav tem seminarjem še ne namenimo dovolj pozornosti. Predsedstvo CK ZKS meni, da mora vsak novi član obvezno obiskovati obo seminarja: za kandidate in za novosprejetne. Oba sta vsebinsko medsebojno povezana in bo moralo biti pri tem v prihodnje več discipline! Razen obeh seminarjev je tudi občinska politična šola tradicionalna oblika usposabljanja. Pripravile so jo vse občinske organizacije, vendar kaže dati v prihodnje tej šoli še večji kadrovski značaj. Posebej uspešna je bila zadnja šola v Kranju, saj je bila obogatena s sodobnimi pedagoškimi metodami (mentorstvo, seminarsko delo, razprave itd.). V organizacijo teh treh oblik usposabljanja se uspešno vključujejo tudi Delavske univerze.

komunistov z Gorenjske, kar je vzpodbuden podatek, vendar vse možnosti še niso izkoriščene. Najmnožičnejše so bili obiskani seminarji za kandidate pred sprejemom v Zvezo komunistov, sledijo pa seminarji za novosprejetne člane. Prav tako so bili v tem času organizirani politične šole, dopisne šole marksizma, trimesečni seminarji in seminarji o samoupravljanju v združenem delu. Študijsko središče obravnava v poročilu še posebej uspešnost usposabljanja in izobraževanja komunistov v zadnji izobraževalni sezoni med lanskim prvim septembrom in letošnjim 30. junijem. 1231 članov je bilo vključenih v izobraževanje, kar predstavlja 12,24 odstotka vseh članov Zveze komunistov na Gorenjskem. Seminarji o samoupravljanju v združenem delu so bili novost. Tudi na njihov račun se je v zadnji izobraževalni sezoni usposabljalo več komunistov kot v prejšnji. Povečanje dosega skoraj 2,5 odstotka, kar je razveseljiv napredek, saj je bil organiziran oddelek seminarja iz teorije in prakse marksizma manj, ker na Jesenicah in v Radovljici ni bilo dovolj prijavljenih. Iz poročila študijskega središča povzemamo glavne značilnosti. V

KRANJ - Medobčinsko študijsko središče politične šole CK ZKS Gorenjsko je ocenilo uspešnost družbenopolitičnega usposabljanja marksističnega izobraževanja v zadnjih dveh letih in pol, ko veljajo načela tovrstnega izobraževanja trdnjših in organiziranejših gorenjskih osnovah. V tem času se vse oblike izobraževanja, ki ga nize medobčinsko študijsko središče, vključilo 3553 članov Zveze

Osnovno zdravstvo Gorenjske o. o. Kranj
POPRAVEK
Dne 5. 8. 1980 v Glasu št. 59. je bilo nepravilno objavljeno TOZD zdravstveni dom Kranj.
Pravilno se glasi TOZD ZDRAVSTVENI DOM BLEJ.

Polletje ugodno

Ceprav je polletna ocena realizacije kranjskega medobčinskega proračuna ugodna, kaže zaradi jasnejših učinkov stabilizacije z rebalansom počakati do jeseni

KRANJ - Izvršni svet kranjske skupščine je na seji 1. avgusta obravnaval poročilo o polletni oceni letošnjega občinskega proračuna in poročilo o realizaciji načrtov in skladov skupščine Kranj. Člani izvršnega sveta na osnovi podatkov ocenili, da letošnja polletna realizacija proračuna ugodna. Pri dotekajo v redu, vendar kaže izvršnega sveta z rebalansom vseeno počakati do jeseni, ko učinki stabilizacije še jasnejši. Naj je namreč težko napovedati celoletnih prihodkov v proračunu. Izvršni svet je v razpravi tudi o ostalih ob polletju

precejšnja sredstva za komunalno dejavnost in urbanizacijo neizkoriščena. Zadolžil je komite za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve, da do konca avgusta poroča o tem, prav tako pa predlaga primerne rešitve. Na seji je bilo prav tako sprejeto poročilo o realizaciji finančnih načrtov in skladov upravnih organov skupščine občine Kranj. Zaradi gospodarne potrošnje omejitveni ukrepi niso potrebni, vendar je treba še naprej tudi v drugem polletju ocenjevati izdatke in jih zadrževati v dogovorjenih okvirih. Posebno varčen kaže biti pri raznih materialnih stroških.

Medobčinsko študijsko središče pa neposredno načrtuje in izvaja dopisno šolo marksizma, trimesečne seminarje in seminarje o samoupravljanju v združenem delu. Za dopisno šolo marksizma je bil značilen precejšen osip. Dogajalo se je, da so osnovne organizacije prijavljale kandidate brez njihovega soglasja, prav tako pa je ta oblika najzahtevnejša, saj terja obilo individualnega študija. Že jeseni se utegne program te šole spremeniti in prilagoditi pogojem, iz katerih prihajajo slušatelji.

Trimesečni seminarji za neposredne proizvajalce iz teorije in prakse marksizma je najdaljša oblika izobraževanja, zahtevna in nepogrešljiva v sistemu partijskega izobraževanja. Je nekakšna skrčena oblika srednje politične šole. Terja odsotnost z dela. Kadrovanje za to izobraževalno obliko mora biti še boljše, saj vanjo sodijo dobri delavci in aktivisti.

Nova in posrečena oblika so seminarji iz samoupravljanja v združenem delu. Letos so se jih udeležili nekateri poslovodni delavci, predsedniki sindikalnih organizacij in sekretarji osnovnih organizacij ZK. Obravnava praktičnih in vsakdanjih problemov je odlika teh seminarjev. 118 udeležencev je zaključilo seminar in to je vzpodbudna oblika.

Pomembna je tudi ugotovitev oziroma priporočilo, da je treba usposabljanju in strokovnemu ter družbenopolitičnemu obravnavanju problemov po osnovnih organizacijah in študijskim temam posvetiti še več pozornosti. Znanje je za komunistično največja opora pri praktičnem političnem delu. J. Košnjek

Vikendaši pa nič!

Krajevna skupnost naj bi bila po ustavnih določilih harmonična samoupravna skupnost vseh, ki živijo in delajo znotraj njenih meja, sožitje združenega dela, šolskih ustanov, vseh zaposlenih in krajanov, skupnost stalnih in občasnih prebivalcev. Med vsemi naštetimi »dejavniki«, ki pa so v resnici odgovorni samoupravljavci, naj bi se vzpostavile raznovrstne vezi; vsi skupaj naj bi usmerjali razvoj krajevne skupnosti in sodelovali pri sprejemanju in izvajanju ukrepov, se skupaj lotevali akcij, skupaj zbirali sredstva za objekte in tako naprej.

Toda temu ni vedno tako. Pred kratkim so v vaseh pod Storžičem asfaltirali vaške poti, še kako prašne in luknjičaste, ki bi se jim poklonil morebiti le pokojni Mac Adam. Akcija za »asfaltne tepih« je v krajevni skupnosti stekla že spomladi. Trudili so se krajevni moje, da so našli izvajalca del in zagotovili denarna sredstva. Družbena pomoč in samoprispevek sta bila preskromna, da bi z njima dosegli načrtovani cilj, zato so se predsedniki vaških odborov obrnili na krajane, ki pomoči tudi tokrat niso odrekli. Vsako gospodinjstvo je za asfalt zbralo od tri do deset tisočakov.

Nazadnje so potrkali še na vrata lastnikov počitniških hišic, ki jih v krajevni skupnosti ni malo, jim razlagali in dopovedovali, da bo asfaltna prevleka tudi zanje velika pridobitev, da se kraj le z delom in prispevki vseh lahko razvija naprej. Toda naleteli so na odločni »ne«. Vikendaši niso prispevali za asfaltiranje cest niti dinarja in niti pare. Povsem drugače so se obnašali do vaščanov in krajevnih mož, ko so potrebovali raznovrstna soglasja za gradnjo svoje počitniške hišice. Takrat so obljubljali tudi sodelovanje s krajevno skupnostjo, a sedaj jim skrb za nadaljnji razvoj vasi ni mar. Nikomur v naši družbi ni mogoče preprečiti uporabe javnih cesu in objektov družbenega pomena, niti ni mogoče po sodni poti izterjati tovrstnih prispevkov, toda tu gre za odnos do sredine in ljudi, ki so pripravljivi porivati voz napredka v vasi tudi za ceno nekoliko nižjega osebnega standarda. In vrh vsega sodijo lastniki vikend hišic (in udobnih vil) po svojih dohodkih v nadpovprečne plačilne razrede!

C. Zaplotnik

Gorenjska polna turistov

Pločevinasta kolona, ki se v teh dneh pospešeno vije proti Jadranu, soncu in počitniškim užitkom nasproti, je dobesedno okupirala naše mejne prehode in ceste. Največje breme vsekakor nosi gorenjska magistrala, kjer je promet ob koncu tedna potekal brez večjih ovir. Večina turistov, ki vstopa v Jugoslavijo na gorenjskih prehodih, je namenjena v obmorska letovišča, toda to ne pomeni, da so »celinska« turistična središča osamljena. Nasprotno: v vročih avgustovskih dneh so povsem zasedena z domačimi in tujimi gosti.

Ko smo v petek vrteli telefon in spraševali po turističnih društvih na Gorenjskem o letošnjih obetih in o trenutnem stanju, so nas povsod zasuili s podobnimi informacijami: vsi hoteli so zasedeni - razen res redkih izjem - prosto sobo bi morda našli le pri zasebnikih. Turistov je zagotovo še več, kot pa kaže statistika, so povedali, saj imajo vsako leto ob vrhuncu sezone precejšnje število gostov neregistriranih, bodisi zaradi malomarnosti gostincev ali oddajanja sob »na črno«.

Ustavimo se najprej v gorenjskem turističnem biseru. Na Bledu je bilo ob koncu tedna preko 4 tisoč gostov, blizu 3200 tujih in 900 domačih, kar v primerjavi s istim obdobjem lani pomeni, da se je število domačih turistov zmanjšalo na račun povečane navala tujih gostov. Soba je bilo mogoče dobiti le v hotelu Jelovica, Lovca in pri zasebnikih. Prvi in drugi teden v avgustu je na Bledu vedno kot v panju, kot vedno na vrhuncu turistične sezone. Prizadevni turistični delavci so zato pripravili v soboto in nedeljo zanimivo folklorno-zabavno prireditev Kmečka občet 80. Sicer pa bogato turistično sezono spremlja še več prireditev. Podobno je v Kranjski gori, ki s svojo ponudbo polni hotele in zaseb-

ne sobe tudi v poletnih mesecih. Zmogljivosti so zasedene skoraj do zadnjega kottička, saj preživlja tod dopust preko 3500 gostov, od tega je dobra polovica tujih. Kot so nam povedali v turističnem društvu, bo letošnja sezona ugodnejša od lanskeletne.

Turistični vrvež je čutiti tudi v Bohinju, kjer se podobno kot v drugih turističnih središčih kopljejo v turistih. Avtokamp Zlatorog je poln - v soboto je bilo v njem 236 domačih in 333 tujih gostov - kot tudi vsi Alpetourovi in Kompasovi hoteli. Nekaj prostora je bilo ob koncu tedna le še v Ski hotelu na Voglu in pa pri zasebnikih v Srednji vasi. Zaradi dolgotrajne vročine se je ogrelo tudi jezero. V Bohinju si od letošnje sezone obetajo rekorden izkupiček.

Povsem enaka je slika tudi v manjših turističnih krajih na Gorenjskem. Na Jezerskem preživlja poletni oddih preko 250 turistov in vsi gostinski objekti - hotela Planinka in Kazina ter gostišče Valerija - so zapolnjeni. Od tujih gostov so najbolj zastopani Holandci. V Predvdvoru je pri zasebnikih 80 turistov, v hotelu Bor in v grajski kleti, kjer pa je bilo ob koncu tedna sto domačih in tujih gostov, imajo zmogljivosti zasedene do srede avgusta.

Lahko bi spraševali še naprej. Toda kamorkoli bi se obrnili v teh dneh, ko ne skopari niti sonce, bi dobili podobno sliko. Gostov je dovolj in ponekod okove naših prostorskih zmogljivosti in turistične ponudbe celo »razganja«. Nič nenavadnega, saj je Jugoslavija ob znatnih podražitvah Španije in Grčije ter ob grozljivih nemirih v Italiji, pa seveda ob naši devalvaciji dinarja in zamrznjenih cenah, postala na moč privlačna za evropske turistične nomade.

C. Zaplotnik

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Usposabljanje invalidnih oseb (5)

Največji odstotek populacije predstavljajo sicer vrščene, a še nikoli zaposlene osebe, za katere bi bilo poklicno rehabilitacijo morali s posebnimi strojnimi službami poskrbeti za psihosocialno in delno pripravo za zaposlitev, vendar pa ustreznih zavodov za usposabljanje, kot to predvideva zakon, nimamo; v gorenjskih občinah usposabljanja in zaposlovanja invalidnih oseb ne moremo izvajati niti v naslednjem srednjeročnem obdobju ne moremo pričakovati bistvenih izboljšav nekaterih osnovnih pogojev za učinkovito in uspešno zaposlovanje invalidnih oseb. Za razliko od dosedanjega načina sem programske zasnove za leto 1980 vključila nekatere dejavnosti. Organizacija poklicne rehabilitacije teje realne potrebe, zato programske zasnove usposabljanja invalidske dejavnosti pri naših skupnostih zaposlovanje predstavljajo predvsem: - Dejavnost poklicnega usposabljanja kot dopolnilno prizadevanje k reševanju kompleksne rehabilitacije otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju. Predpoklicno rehabilitacijo

so skupnosti za zaposlovanje dolžne izvajati po Zakonu o izobraževanju in usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju in po Samoupravnem sporazumu o opredeljeni nalogi in obveznosti pri izobraževanju in usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

Ocenjevalno dejavnost glede na upoštevanje socialistično samoupravnega načela prilagajanja dela človeku in ne le človeku delu. Ocenjevalna dejavnost v bistvu zajema postopek ocenjevanja delovne zmogljivosti in nakazuje določene konkretne omejitve pri vključevanju v delovno sredino. Izvaja se po zakonu o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb in ima sedem faz postopka: pripravljalni postopek, izdelavo predloga za strokovno komisijo I. stopnje, ugotavljanje lastnosti invalidne osebe, izdajo sklepa o pravicah in obveznostih invalidne osebe, postopek do pravnomočnosti sklepa, izvajanje ukrepov, spremljanje in poročanje.

Usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb predstavlja osrednjo dejavnost in je gotovo najpomembnejše vprašanje varstva invalidov, saj se prav v tem odraža humanizacija družbenega odnosa do invalidnih oseb. Po zakonu se usposabljanje invalidnih oseb izvaja: - s praktičnim delom na ustreznem delovnem mestu oz. s prilagajanjem na delo v OZD ali pri zasebnem delodajalcu, - s praktičnim delom, z izučitvijo določenega poklica oziroma s prilagajanjem na delo v invalidski delavnici, - z ustreznimi oblikami usposabljanja v zavodih za usposabljanje invalidnih oseb, - s pridobitvijo strokovne izobrazbe in usposobljenosti po načelih in merilih za izobraževanje odraslih, - s šolanjem na ustreznih solah

Rehabilitacijska svetovalka Breda Konjar, dipl. org. izob.

Čeprav se še potimo pod vročim soncem, poletje ne bo več dolgo trajalo. Vse prehitro bo tu jesen in za njo mrzla zima, ko se bomo spet grelj ob toplih pečeh. Pa bodo tople? Energetska kriza, ki nas je zajela v zadnjih letih, ne obeta nič dobrega. Vendar pa so nas pri Merkurju, ABC Loka in Petrolu, ki oskrbujejo Gorenjsko s trdimi in tekočimi gorivi, potolažili, da kljub pomanjkanju premoga, drv in kurilnega olja ne bo zeblo nikogar, ki se je na zimo pravočasno pripravil.

To zimo nas (še) ne bo zeblo

Svet je že pred leti zajela energetska kriza. Zaloga nafte, tekočega zlata, niso neomejene, razen tega pa je tudi iz dneva v dan dražja. Razvite države so zato začele pospešeno iskati druge vire energije, zlasti domače, in hkrati sprejele programe dolgoročnih ukrepov za racionalizacijo porabe, nadomeščanje energije in varčevanje z njo.

Program, ki bo zavezoval vse, pri nas sprejemamo šele zdaj, ko smo se znašli v takih težavah, da bomo še dolgo čutili posledice razpisništva v preteklosti, ko smo se obnašali kot bogati emirati. Zdaj bo treba plačati vse račune, ki so se kopičili dolga leta, najslabše pri vsem tem pa je, da jih moramo plačati z zmanjšanim uvozom surovin, reprodukcijskega materiala in opreme.

Naše vedenje preseneča toliko bolj, ker imamo velike možnosti za racionalizacijo porabe energije, če omenimo samo stopnjo izkoriščanja zalog v najbližjih, stopnjo izkoriščanja energije v pripravi ter zmanjšanje izgub pri transportu in porabi energije. Za primer: pri nas izkoriščamo ležišča premoga v jamskem kopu s približno 36 odstotki, v zahodni Evropi pa z okrog 60 odstotki. V pripravah za proizvodnjo energije se pri nas porabi 4,5 odstotka energije, v zahodni Evropi samo dva odstotka. Da o možnostih domačih virov za proizvodnjo energije niti ne govorimo. Doslej ugotovljene zaloge premoga znašajo 22 milijard ton, letos pa bomo dosegli proizvodnjo približno 50 milijonov ton. Hidroenergetski potencial smo izrabili le s 40 odstotki, medtem ko so ga zahodnoevropske države že v celoti izkoristile.

Svetovna naftna kriza je povzročila, da tudi pri nas potrebe po premogu hitro naraščajo. Konec lanskega leta smo ocenili, da bomo v Sloveniji za splošno porabo potrebovali 710.000 ton premoga, konec maja letos je republiški komite za tržišče in splošne gospodarske zadeve menil, da bi z 815.000 tonami pokrili potrebe trga, po zadnjih podatkih planske poslovne skupnosti za premog pa bi za nemoteno oskrbo široke potrošnje potrebovali 879.000 ton premoga. K temu je treba prišteti še potrebe termoelektrarn in toplarn, ki bodo letos porabile dober milijon ton rjavega premoga in 4,7 tone lignita, ter industrije, ki bo potrebovala 210.000 ton lignita in 310.000 ton rjavega premoga.

Zaradi nizkih cen premoga je v minulem desetletju poslovalo premogovništvo v Jugoslaviji štiri leta z izgubo, v ostalih letih pa je ustvarilo minimalen dohodek, in še to le s površinskimi kopi. Zato je razvoj premogovništva močno zaostal, tako da danes le s težavo pokrivamo potrebe po premogu, jutri pa se bomo srečali z velikim pomanjkanjem, če ne bomo hitro začeli

odpirati nove rudnike in posodabljeni stare. Vsako leto bi v premogovnike morali vložiti pet do šest milijard dinarjev za njihovo modernizacijo in razširitev proizvodnje.

Rudniki iz drugih republik in s Kosova si že prizadevajo, da bi s potrošniki sklenili dolgoročne pogodbe, pogojene z zahtevo za sovlaganje v rudniške zmogljivosti. Za vsako tona dobavljenega premoga naj bi porabniki zagotovili 500 dinarjev kredita z odplačilno dobo pet do deset let in s 4-odstotno obrestno mero. Elektrogospodarstvo rešuje to z že sklenjenimi dolgoročnimi pogodbami, odprto pa ostaja vprašanje oskrbe široke porabe, saj trgovina tega denarja ne more zbrati.

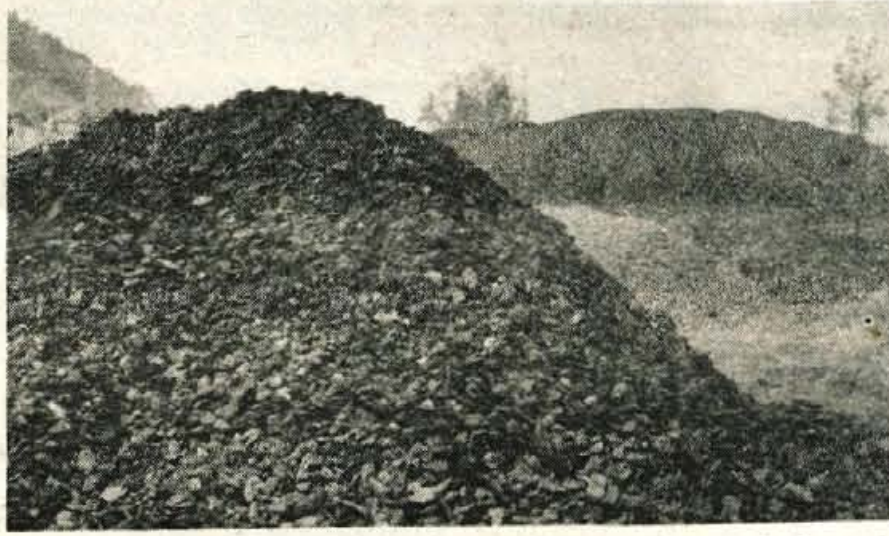
Pereča je tudi oskrba s kurilnim oljem. Zaradi zalog goriva, ki so jih imele delovne organizacije iz komunalne energetike ob koncu leta, v prvem polletju letos ni bilo večjih težav, bodo pa v drugi polovici, saj bo imela Slovenija na voljo le 70 odstotkov potrebnih količin kurilnega olja, dobila pa bo tudi za četrtno manj mazuta.

Glede preskrbe z električno energijo si potrošniki na Gorenjskem najbrž ne bodo belili glav. Morda le zaradi njene druge letošnje podražitve, ki je bila napovedana že za prvi julij, pa jo je ustavila zamrznitev cen. Do konca leta nas utegne presenetiti, saj ima slovensko elektrogospodarstvo precejšnje izgube. Kljub temu pa velja z električno energijo tudi varčevati. Povečana poraba, očitna že v minuli zimi, lahko prinese redukcije, posebno ker so se ljudje zaradi slabih obetov s premogom in kurilnim oljem letos še bolj ogreli za termoakumulacijske peči.

Pri ogrevanju pač ne moremo veliko prihraniti, čeprav je res, da s pravnim in pametnim ravnanjem stroške precej znižamo. Izbiramo lahko še vire; bolj ali manj drage oziroma tiste, do katerih lahko pridemo. Na Gorenjskem so še vedno glavni viri premog, drva in kurilno olje. Vseh primanjkuje, zato verjetno marsikoga skrbi, kako bo pozimi. Vendar pa so nas pri Trgovskem podjetju Merkur v Kranju, pri ABC Loka v Škofji Loki in pri Petrolu v Kranju, ki oskrbujejo gorenjske potrošnike s trdimi in tekočimi gorivi, potolažili, da ne bo zeblo nikogar, ki se je na mraz pravočasno pripravil.

Dvajset tisoč ton premoga premalo

Merkur s premogom in drvni dovoljuje potrebe celotne gorenjske široke potrošnje, razen v škofjeloški občini. Za normalno prodajo oziroma oskrbo bi letos potreboval okrog 100.000 ton premoga. V prvem pol-

letju je z jugoslovanskimi premogovniki sklenil pogodbe za 42.000 ton, dobil pa ga je le okrog 37.800 ton. Junija najmanj; samo 35 odstotkov načrtovanih količin.

Do konca leta pri Merkurju upajo, da bodo dobili še 43.200 ton premoga. Če bo uresničitev pogodb taka kot v prvem polletju, ga bo le 38.500. »Prostih« je samo še 7500 ton, zato bodo po 15. avgustu sprejemali naročila že za prihodnje leto. Menijo, da jim bo letos zmanjkalo okrog 20.000 ton premoga, kajti veliko občanov, ki imajo centralno ogrevanje na premog in kurilno olje, se je zaradi krize s tekočim gorivom oskrbelo tudi s trdim.

V Merkurju so se potegovali za uvoz 20.000 ton briketov, s katerimi bi ublažili pomanjkanje premoga. Kako je z uvozom, vemo. Na brikete ne računajo več, medtem ko imajo v zalogi za »hude« čase okrog 3000 ton kosovskega sušenega lignita. Res, da je neочиščen in slabe kakovosti, vendar bo marsikomu, ki se bo prepoznal spomnil na mraz, utegnil priti prav.

Glede kvalitete tudi sicer ne morejo ničesar storiti. Običajno so naročali 70 odstotkov rjavega premoga in 30 odstotkov lignita. Letos se je razmerje močno prevrnilo v korist lignita. Kupci so seveda nezadovoljni, dostikrat tudi upravičeno, vendar se tu ne da pomagati. Bosanski rudniki so namreč zmanjšali dobavo rjavega premoga, ki so ga pri Merkurju uspešno nadomestili le z velenjskim in slabšim kosovskim sušenim lignitom.

Pomanjkanje je nastalo, kot že rečeno, zaradi povečane porabe pa tudi zaradi nedoseganja načrtovanih količin izkopov. Vsem premogovnikom primanjkuje rudarjev (v Velenju 200, podobno v Zasavju in v drugih premogovnikih). Številka se bo lahko še povečala, če ne bodo z boljšimi razmerami v premogovništvu preprečili odhajanje rudarjev iz jam. Vzrok pa tiči tudi v počasni posodobitvi premogovnikov in v še vedno prenikavih cenah premoga. Slovenski premogovniki so v letošnjem polletju ustvarili za tretjino manj dohodka kot so pričakovali. Manj zato, ker

se je premog, ki ga kurijo elektrarne in občani, kasneje in manj podražil kot so načrtovali.

Merkur dobiva polovico premoga iz slovenskih rudnikov, polovico pa iz drugih republik. Tam so premogovniki še bolj zastareli in delovni pogoji rudarjev še dosti slabši. Zato rudniki zahtevajo sovlaganje v modernizacijo in razširitev zmogljivosti. Pritiskajo na trgovino, ki pa denarja nima. Tako je na primer iz Zenice pred kratkim prišel samoupravni sporazum, po katerem naj bi trgovina vračala 80 odstotkov od prodajne cene premoga rudniku. V Brezi so Merkurju celo zagrozili, če ne boste sovlagali, ne boste ničesar dobili. Že zdaj dobijo manj kot piše v pogodbi.

Predstavniki največjih slovenskih trgovin s premogom so skupaj oblikovali odgovor Zenici. Bojijo se, da jim bo rudnik ustavil dobavo, po drugi strani pa je vrsta določil v sporazumu v nasprotju z zakonom o združenem delu. Govora ni niti o dohodkovnih odnosih niti o načrtih rudnika za posodobitev in razširitev.

Kljub vsem težavam pa v Merkurju zatrjujejo, da na Gorenjskem to zimo ne bo zmrzoval nihče, če je le dovolj zgodaj pomislil nanjo. Naročila sprejemajo neprekinjeno, zaradi krize pa so jih po sklepu poslovnega odbora in s soglasjem republiške ter občinske tržne inšpekcije omejili na največ pet ton premoga; polovico rjavega in polovico lignita, saj vseh želja po kvalitetnem premogu ne morejo zadovoljiti.

Predvplačila obrestujejo s 7,5-odstotno mero, če premoga ne pripeljejo prej kot v tridesetih dneh. Zaradi te ugodnosti se pri njih pojavljajo tudi kupci od drugod, ne samo z Gorenjske. Vrsta je dolga. Rjavi premog zdaj dobivajo tisti, ki so ga naročili no-

Plin je

Gospodinjstvi plin je greljivi vir energije naših kuhinj. Iz nekaterih velenjskih krajev so v zadnjih dneh poročali o pomanjkanju plina, zato smo povprašali kakšne so razmere na renjskem.

Vodja skladišča IPK v Ljubljani je povedal, da imajo dovolj. Tudi v ljubljanski narni ga ne manjka, za kupci lahko brez skrbi. Ta mesec še ni bojazen, pa se bo stvar zasukala neje, še nihče ne ve.

Gozdarji namreč les bolje prodajajo industriji. Z veliko dela in pri taki ceni imajo, namesto dohodka izgubo.

Gozdno gospodarstvo je letos ponudilo le sto do dvesto hlodovine, ki bi jo morali razcepiti v drva. Cena pri kmetih se suče okrog tisoč dinarjev na storninski meter. Lani je niso li in so drva vozili celo iz Slovenije, pa jim ni ostalo drugega, se ravna po nepisanih trditostih.

Nizke cene so tudi razlog za manjkanje oglja. V trgovinah medtem ko ga v Merkurju vedno dišču v Naklem še imajo.

Podobne težave imajo tudi ABC Loka, kjer bi s 1400 prostorskimi metri drv na leto povpraševanje. Z Gozdnim darstvom so uspeli skleniti pogodbo za 400 metrov, razliko pa so krivali z odkupom od zasebnikov.

Sicer pa drva niso tako pomanjkljiva kot premog. Če jih ne morejo kupiti v trgovini kmetih.

Kurilno olje spet septembra

Petrolova temeljna organizacija Kranja poleg medvoškega olja za oskrbuje s kurilnim oljem Gorenjsko. Lani ni bilo težav, pa je naftna kriza prizadela njih oziroma potrošnike, ki imajo potrebujejo to olje tekočino. Dragoceno olje stane liter kurilnega olja le nekaj narjev. Pa še dobiti ga ni mogoče.

Iz bojazen, da ga sploh ne bo veliko kupcev odločilo za olje (nafto), čeprav so morali po novem odšteti kar 16,30%. Prodaja nafte se je pri prvem polletju letos povečala za približno enajst odstotkov.

Da bi zadovoljili gorenjske potrošnike, bi pri Petrolu potrebovali milijonov litrov kurilnega olja na leto oziroma milijonov litrov na mesec. V prvih letih se bodo držali discipline, pri Petrolu. Če pa bodo spet potrebovali valili na črpalke, se lahko bo olja marsikje zmanjkalo, meru omejenih količin olja na palke verjetno ne bodo imeli, dila pa se bodo, da ga bo krajju imela vsaj ena.

Pravijo, da bo za potrošnike ugodneje, ko bodo v Radovljani prečrpavali postaja, ma bo to že septembra, ko bodo zgradili kasneje v škofjeloški občini.

Če strnemo zaključke ugotovimo, da se pri ABC Loka in Petrolu tudi bi zadovoljili potrošnike, če ne bomo hitro začeli proti mrazu. Čudežev pa ne morejo delati. Zaradi njih količin premoga in kurilnega olja bo utegnil trpeti marsikdo, ki si kuriva ni dovolj dal preskrbel. Teh pa ni malo, saj se ljudje, da ne bi bili kati na zadnji dan.

Trajnejšo rešitev pa ne bo, seveda ne v hipotetično uresničevanje dolgoročnih ukrepov racionalizacije porabe, ščanje energije in varčevanje, sicer se že kmalu bodo di, da bo energije premalo za pogon tovornjakov, drugih strojev, ampak ogrevanje naših domov.

Drva od kmetov

Merkur odkupuje drva v glavnem od kmetov, saj jih pri Gozdnem gospodarstvu ne more dobiti dovolj.

Uspeh prve slikarske kolonije v Vratih spodbuja mojstranske planince, da bodo tudi v bodoče povabili v goste slikarje, ki jih mikajo motivi prelepe doline Vrat in Triglarskega predela.

Upodobljeni vršaci

V Mojstrani so odprli razstavo del udeležencev letošnje slikarske kolonije v Vratih — Obogatila bodo planinsko muzejsko zbirko

Mojstrana — Te dni je v telovadnici osnovne šole v Mojstrani odprta razstava del udeležencev letošnje slikarske kolonije v Vratih, ki poteka od 12. do 18. maja letos. Na ogled je 41 likovnih del, od tega 12 slik, 12 akvarelov in ena avtorska risba. Vabilu Planinskega društva Dovje-Mojstrana, ki je priredilo slikarsko kolonijo in povilo razstavo, se je odzvalo šestnajst slikarjev, med njimi pet akademskih, predvsem z Gorenjske. Med njimi pa tudi iz drugih slovenskih krajev. Tako se s svojimi deli predvsem pojavljajo: Peter Adamič, Rudolf Danica Bem, Branko Čušin, Franc Dolinšek, Nika Hafner, Leon Kroporc, Zdravko Kotnik, Franc Kreutzer, Tine Markež, Marijan Pliček, Ernest Špiler, Ernest Tomazin, Jaka Torkar in Jože Tomazin. Pritegnila jih je predvsem Triglavska stena, skupina Skrlatice, predel okrog Cмира, nekajkrat je upodobljena tudi Bistrica. Planinsko društvo Dovje-Mojstrana je torej sledilo zgledu prireditelj slikarskih kolonij na Vratih in Podkorenu. Slikarjem je ponudilo teden dni bivanja v Aljaževem domu, v zameno bo Mojstrana bogatejša za vrsto likovnih del. Slike bodo sestavni del nastajajoče planinske muzejske

zbirke, visele pa bodo tudi v Aljaževem domu in drugih planinskih domovih. Prva slikarska kolonija v Vratih je uspela in mojstranski planinci pravijo, da jo bodo pripravili tudi prihodnje leto. Slikarji so odhajali zadovoljni, in obljubili, da še pridejo. Vreme jim letos res ni bilo naklonjeno, saj se je zima potegnila daleč v pomlad in nasula sneg tudi maja. Štiri dni je delo motilo megleno, deževno in hladno vreme, le trije dnevi so bili lepši. Zato se nekateri slikarji odšli predčasno in vsi skupaj so delali 60 dni. Toda kljub temu so vneto ustvarjali in ni jih motilo planinsko vzdušje v Aljaževem domu, saj so večinoma tudi planinci.

Copič je na platno nanesel prelep gorski svet, poln motivov. Nič koliko jih bodo slikarji še lahko našli v prelepi dolini Vrat in med vršaci, ki se dvigajo nad dolino. Morda bodo zašli tudi v sosednji dolini, v Kot in Krmno. Ali pa slikali pogled s Karavank na dolino Vrat. Ob ogledu razstave se nam je porodila misel, da bi prireditelji v bodoče med slikarje povabili tudi mojstre planinske fotografije, saj so mikavni tudi na film ujeti motivi. Tudi zato, ker si fotografija vse bolj utira pot v likovno ustvarjanje.

M. Volčjak

Darinka Sedej:

Štirinajst dni prijateljskega Oldhama (5)

Šolska praksa za življenje

V Oldhamu imajo odlično opremljeno osnovno šolo kot tudi bližnji tehnični center — Praktično delo, a nezanimanje za učenje tujih jezikov

Otroci so otroci, dobro ali slabo vzgojeni, tu ali v Angliji. Povsod pa si prizadevamo, da bi dobili kar največ izobrazbe, postali pošteni in dobri državljani.

V Angliji obiskujejo državne in zasebne šole, v privatnih velja še vedno obvezna in značilna šolska obleka ter ločeni oddelki za deklice in fante. Tradicija je tudi v šolskem sistemu kot povsod drugje še kako prisotna: pač še vedno veliko pomeni, če so te izšolali v Oxfordu, čeprav bo marsikateri Anglež zmignil z rameni in se posmehnil, ko mu omeni-š svetovnoznani Oxford. Za številne, predvsem mlade, so tudi državne šole in univerze prav tako odlične kot zveneča imena bolj znanih univerz.

V pobratenem Oldhamu imajo izredno dobro opremljeno osnovno šolo, poleg nje pa veliko tehnično šolo. Bili so nadvse gostoljubni in vse dopolne smo si ogledovali osnovno šolo, nekatere izmed nas je potem popoldne zamikal še ogled tehnične šole.

Morda smo se šele v tej osnovni šoli zavedali, da živi v Oldhamu izredno veliko priseljencev, kajti med učenci je bilo veliko črnih otrok, v nekaterih šolskih oddelkih so celo prevladovali. Učitelji in profesorji so nam prav z veseljem domala v vsakem oddelku povedali, da so številni teh otrok izredno nadarjeni, pridni učenci in da je prav velika škoda, da mnogi ne bodo nadaljevali šolanja. Pravi mojster v oblikovanju keramične posode je bil mladi črnc, ki smo ga videli pri praktičnem pouku: še dodatno pohvaljen pred tujimi obiskovalci se je želel še bolj izkazati, ko se je pod njegovimi rokami izoblikovala keramična vaza. A vendar je so se mu stresle roke zaradi treme pred nami; posoda je zletela po tleh in večurno delo je bilo zaman. Niti trenil ni, temveč se je znova lotil zamudnega dela. Nadaljeval bo, je dejala njegova učiteljica, vse do pozne-ge popoldneva ali večera, vse dotlej, dokler delo ne bo končano. Prav vztrajnost da je njegova največja odlika.

V šolskem centru so veliko in največjo pozornost namenili praktičnemu pouku. Tako smo lahko videli miniaturno in improvizirano stanovanje, v katerem so se po kuhinji vrteli dečki in deklice, pozabili niso niti na likalno mizo in pralni stroj. Naj mladi dobijo občutek kot da so doma, naj se naučijo živeti in upravljati z gospodinjskimi stroji — to je namreč prav toliko pomembno kot aritmetika ali slovnica, pravijo. Kako se ta vzgoja pozneje v družini uveljavlja, je vprašanje zase; prav vsi angleški zakonci si pozneje ven-

darle enakopravno ne delijo gospodinjskih opravil in marsikateri zakonskega sodruga odvrne od kupa posode zanimiva nogometna tekma ali pasja dirka, če ga že ne pobere vesela družina v gostilni. Resnici na ljubo pa: gostilne zvečer nikoli ne samevajo.

Deklice in dečki, ki se v šoli tudi hranijo in ki imajo vsi obvezne šolske uniforme, se učijo vezanja, risanja, postajajo urarji, kovači, mizarji in že v mladih letih tako usmerjajo njihove interese. Usmerjeno izobraževanje ima v tej šoli, ki sodi med najbolj opremljene tovrstne šole, odlične možnosti. Vse izdelke, ki jih

napravijo, pustijo v šoli ali pa odkupijo — plačajo material ter jih odnesejo domov. Za končne ocene v spričevalu je še kako pomembno, kako se bodo pri praktičnem pouku odrezali in kakšen bo njihov končni izdelek.

Le nečesa pa ti dečki in deklice ne marajo in tega v Angliji nihče tudi ne prikriva. Čeprav so jim opremili kabinete z najbolj odličnimi pripomočki in napravami in tudi kabinete za učenje tujih jezikov, se enostavno nočejo učiti niti enega tujega jezika. Angleži zelo slabo ali sploh ne govorijo tujih jezikov — na splošno, seveda — ker so se enostavno oprijeli miselnosti, da angleščino itak razumejo vsepovsod po svetu. S to miselnostjo prihajajo otroci že v šolo in učiteljica v kabinetu za učenje tujih jezikov je prav nesrečno, a zelo odkrito potarnala, da kaj dalje od »ich bin« ali »je suis« najbrž ne bo prišla. Sicer pa ti v vsakdanjem življenju in srečanjih ne zamerijo, če vendarle ne moreš poiskati prave besede in se silno potrpežljivo potrudiš, da končno izraziš svoje misli in hotenja tako, kot si želiš.

Bližnji tehnični center je prav tako odlično opremljen. Sem pa ne prihajajo učenci, temveč delavci iz različnih strok: da se izpopolnijo, kajti tehnika prodira na vsa področja izredno hitro. Obvezno izpopolnjevanje delavcev v vseh strokah prinaša vsestranske koristi: ne le delavcem samim, temveč predvsem družbam in podjetjem, kjer so zaposleni.

(Se nadaljuje)

Značilni angleški motiv

Dvojno breme osrednje knjižnice

Kranj — Ko bi bile le knjižnice rednih in višjih šolah tako ureda bi nenehno izobraževale kader, stalno dopolnjevale izni fond v skladu s potrebami učencev, kot je to značilno za osnov-olske knjižnice. Takšna je pobož-želja delavcev Osrednje knjižnice ranju, ki ji je z napakami drugih zeno dvojno breme. Sicer sploš-izobraževalne narave mora nstveno skrbeti za dopolnjeva-predmetnika, ki ga narekujejo ved »doma prikrajšanih« sred-icev in študentov. Temeljno li-turo bi morala namreč oskrbo-prav šolska knjižnica, medtem b osrednja posegla v literarno in vsem strokovno stisko z zahtev-imi knjižnimi deli.

Pevci amaterji pozor!

soboto, 30. avgusta, bodo mladi odlubnika v Škofji Loki pripravili nastope pevcev amaterjev. Priredi-so poimenovali »Pesem iz mladih. Čeprav je naslov tak, vabijo ljubničani tudi starejše pevce, amble in amaterje. Vsi, ki bi žele-nastopiti na prireditvi, naj se pri-jo do 18. avgusta na OK ZSMS fja Loka — (telefon 60-232) — do 14. ure. Ob prijavi vas bodo obvestili o dnevu avdicije, ki bo vidoma 20. avgusta, — in o vseh podrobnostih. Zaželeno je, da vci nastopili s čim večjim števi-revolucionarnih pesmi, seveda lahko zapojejo ali zaigrajo tudi Ob koncu prireditve bodo po-ili tudi simbolične nagrade. Vse ansamble, poslušalce vabijo ditelji 30. avgusta popoldne na ad v Podlubnik.

V. Primožič

Tudi zaradi preobremenjenosti se je študijski oddelek pred leti znašel v pravi stiski kljub vsakoletnemu povečevanju knjižnega fonda, zato ga je bil prisiljen nekoliko omejiti izpo-sojo. Knjige, ki so bile v enem sa-mem izvodu ali sicer redke, so ozna-čili z visoko signaturo, na voljo pa so bile le v čitalniškem oddelku. Seveda je to med študenti in dijaki, vajeni-mi izposoje in lagodnega domačega študija, sprožilo obilo nezadovolj-stva in brž je bilo govora o »zaprtem fondu«, »zaloputjenih vratih za najzvestejše člane« itd. Ob ponovno uveljavljeni izposoji za te knjižne redkosti pa je študijski oddelek spet izpostavljen nevarnosti, da ostane brez dragocene literature, posebno še, ker letos knjižnica svojega sklada ne bo bistveno obogatila. V lanskem letu je prvič dosegla standard eno novo knjigo na pet prebivalcev v ob-čini, natančneje trinajst tisoč novih izvodov. Letos pa je spričo stabiliza-cije dobila le 16 odstotkov več sred-ster kot lani, cena pa je knjigi zrasla za 27 odstotkov. Ob visoki številki izposojenih knjig — lani jih je bilo kar 290 tisoč — so lahko delavci knjižnice resno zaskrbljeni, saj se bo slabih 9 tisoč novih knjig letos odr-ažilo tudi na bralčevi kulturni zado-voljiti.

Z novim Centrom usmerjenega izobraževanja na Zlatem polju bo menda tudi osrednja knjižnica do-bila vlogo, ki ji z ozirom na njen sploš-no izobraževalni namen pripada. Vzporedno s šolsko knjižnično mre-žo novega centra se bo razširila tudi javna mreža, na Zlatem polju bo namreč odprt tudi oddelek Osrednje knjižnice, ki bo ne le dopolnjeval ob-širno strokovno knjižno hero Cen-tra, pač pa skrbel tudi za tovrstne potrebe bralcev krajevnih skupnosti Zlato polje in Vodovodni stolp.

D. Z.

Anglija ni le London

Ozka, a prijetna ulica...

Štirinajst dni bivanja v Angliji je premalo, da bi lahko napravili trdne zaključke o Združenem kraljestvu, pa vendar dovolj, da si posameznik ustvari določene vtise o življenju povprečnega Angle-ža, o družbenopolitičnem in go-spodarskem sistemu in da dopolni sliko dežele, kakršno pozna iz knjig in kavarniških pogovorov.

V zgodovini poznamo Anglijo kot državo, ki je prva stopila na pot industrijske revolucije in množične proizvodnje, si na pod-dlagi teh prednosti ustvarila ogromen kolonialni imperij, ki je omogočal buren vzpon med sve-tovne velesile. S prehodom v 20. stoletje je njena moč ob isto-časnem razvoju drugih kapitali-stičnih držav pričela upadati, vo-dilno vlogo svetovnega kapitali-stičnega centra je morala prepu-stiti Združenim državam Ameri-ke, po drugi svetovni vojni se je pretrgala še popkovina z zadnjimi kolonijami, ki so si izbojevale politično neodvisnost.

Danes se zdi, da je Anglija le še blede senca nekdanjega velikana, še več: znašla se je v hudi krizi, ki ji ne najde izhoda niti sedanja vlada konservativcev. Predvsem pa današnje Anglije ne kaže isto-vetiti z njenim središčem London-om, saj je to dežela kontrastov, dežela velikih nasprotij in neso-razmerij. Na majhnem kosu drža-ve je mogoče srečati nakopičeno bogastvo kot razmere, ki komaj-da omogočajo dostojno življenje; prepoznati lastnike podjetij, zem-ljiško gospodo, delničarje, mezd-nega delavca za tekočim trakom ter ljudi brez zaposlitve.

C. Zaplotnik

TOMO KRIŽNAR:

20

»BOS PO ČRNI CELINI«

Vasi je vedno manj, kmalu bom na ekvatorju. Bral sem, da je tudi barva polti odvisna od stopinjske oddaljenosti. Danes so se ta ljudstva že močno preselela in premešala, zato ta trditev ne velja več. Severneje prodiram, bolj so neprijazni. Mislim, da to ni samo posledica moje utrujenosti. Po nekaj dneh na kotalečem se železu dobiš nataktnjen in naveličan pogled. Za mano vpijejo in se reže. Ko prenočujem v njihovih kočah, jih moram za pest manioka kar dolgo prositi. Ko s fračo ubijem macaco in jih prosim če mi jo spečejo, mi viseče joškasta babnica prinese le eno bedro. Prenočevati se umaknem raje na drevesa. Ko neko noč dvakrat zapovrstjo treščim dol, pošljem kače in njihove pike k hudici in spim naprej na tleh.

Navada mi podarja čudovita jutra in nepozabne dolge sončne zahode. V zraku je precej vode, pa tudi na stezi. V pol metra globoke rdeče luže se poganjam z največjim užitek. Vroča voda mi brizgne v obraz in ko izhlapeva, se vsaj malo osvežim. Ena takih pa je malo pregloboka, tudi predolga je. Voda se je dvignila čez krmilo in me prekucnila. Vse je izginilo pod smrdečo vodo. Pot sem nadaljeval šele drugi dan. Sušil in privijal sem ob luči bakle v bližnji vasi. Ko je motor spet vzgal, je tista vas izgledala kot naše bivše veselice v združenem domu.

Neko popoldne me sredi ceste preseneti hlood, na katerem sedi nekaj starejše mularije, oborožene s koli. Zahtevajo 1000 frankov. Na vseh straneh ceste je sipa, po kateri z motorjem ne moreš. Razjaham, se trudno pretegmem, potem pa iztočasno zgrabim prvega smrkavca in pod kanto za bencin skrito mačeto. Z vsem skupaj skočim nazaj na motor in na drobni vrat nastavim ostro zeleno rezilo. Ko je hlood na pol poti s steze, z navitim plinom in vihteč mačeto prebijem blokado. Vse teče in beži. Nazaj si ne upam pogledati. Precej višje vržem mulca z motorja. Nekajkrat se prekucne in ko pade na noge, že zagoni skalo za mano.

V francoski misijon pridem brez bencina, 32 km peš. V tropih kuri motor več bencina, saj je izhlapevanje večje. Zadnji del poti so motor za okoli 20. – din tiščali domačini. Rdečelični, na duhovnika prav nič spominjajoči misijonar, mi pove, da je v teh krajih vsak mesec povprečno šest umorov. Zaradi krvnega maščevanja običajno vedno pokoplje po dva naenkrat. Še vedno poznajo obredna žrtvovanja. Lažejo in kradejo mu. Zandarji so vsi podkupljeni. Zida priključek k cerkvi, pa nikjer ne dobi pridnih delavcev. Pred letom so pijani vaščani z misijonskimi sekirami razbili vrata in mu posilili nuni. Sedaj je sam. Preklinja svojo usodo in toči palmovo vino. Napijeva se. Strašno! Tudi motorju provščki 5 litrov dišečega prepotrebne bencina.

Ekvator poteka na severni strani vasi. Pravzaprav sploh ni nekakšna velika železna ograja kot sem si ga nekoč predstavljaval v šoli. Namažem se z motornim oljem. Ljudje nosijo marelam podobne senčnike. Ženske so pokrite z vezenimi rutami. Od sonca sem ves osmojen. Bos in brez srajce, brez pokrivala, z olupljenim nosom čutim mogočno naravo. Srečen sem. Le naprej, naprej...

Savano požre džungla. Zelo visoko v krošnjah se preganjajo opice. Podnevi in ponoči poslušam ekso-tične krike velikih ptic. Čez pot se valijo ogromne kolone debelih mravelj. Pred mano se vrže čez stezo ogromna gorila. Globlje v džungli se ustavi in spuščene glave bulji. Tudi jaz se ustavim in prebujeni tisočletja stari nagon mi razpeni kri. Pomaham ji. Glej ga hudica, tudi ona pomaha nazaj, potem zakoraka nasproti. Zakaj, vraga, motor vedno crkne, kadar se ti mudi?

Vsak dan se vrste nevihte. Lepo je opazovati sproščanje črne energije, ki v nekaj trenutkih potemni nebo. Dež je topel. Ko se razgani in pregoni, zopet posije sonce. V sebi opazim več optimizma. Ozračje se je razelektrilo. Blato mi šprica v oči. Pri enem takih padcev z nožnim mezinem, kjer imam požrešnega črva, udarim v mahagonijev hlood. Uboga žival se ubije, potem imam mir. Uši sem se že kar navadil. Prenočujem običajno v skromnih kočah sredi džungle, kjer mi spretni črni ženski prsti stikajo za njimi. A ja, ženske so od pasu navzgor gole. Za Gorenjca, ki je ravno prilezel čez Saharo, je dejstvo malo šokantno, vendar se kmalu navadiš. Edino pravo skrb mi pravzaprav povzročajo gnjilce rane vsepovsod po telesu, ki se mi nočejo zaceliti. Primanjkuje mi penicilina. Trpim za neko vrsto pragozdne trohnobe.

Ko me že malo mori monotonija, se pri prevozu čez kot Sava v Naklem široko podivjano reko deževne dobe prekucnem z drevakom. Oba zamorca odplavata na levi breg, jaz se borim proti desnemu, motor pa jo z fotoaparatom in vso kramo mahne proti dnu – štiri m globoko v brozgo. Ko zlezem na breg najprej pope-nim in poderem nekaj bambusov. Potem se zjokam. Vse gorje zadnjega tedna se zlije ven. Noben heroj nisem. Mogoče sem le malo mahnen. Kdo pa ni?

Zamorcem v prvi vasi obljudim deset litrov palmovega vina nagrade-tistemu, ki bo določil mestó potopljene motorja. Oklestiti dam dva drevesa na obeh straneh reke, ženske speljejo vrvi iz ljan, ki jih obesim čez oba, na drevesih montirana škripca. Delo z Afričani v teh divjinah je res težko. Francosko praktično ne znajo. Nekako razumem grehe bivših kolonizatorjev. Čez dva dni se motor prikaže iz kalnega vodovja. Pijemo vso noč. Denar je tu veliko vreden.

Prebivalci severnega Konga so na zelo nizki stopnji človeškega razvoja. Nabiranci sedežev so in lovci. S strupenimi puščicami se na pol nagi preganjajo po gošči. Letnih časov ni, zato jih narava ni prisilila k razvoju. Kašč in shramb ne potrebujejo. Vse gre iz gozda v roke in nato v trebuh. Tudi rodovne zveze so slabše kot na planotah okoli kongoške kotline, kjer je imelo povezovanje v skupnost večji pomen, saj so se tako lažje organizirali za delo in borbo proti sovražniku. Vsepovsod lahko opazujem primere elephantisa. Mnogo je krastavih in garjavih. Nosovi so močno sploščeni, udje slabi, poteze pa že precej izrazito pigmejske. Večina je mešanec. Počutim se kot Stanley.

V plišastem svetu

»Tudi jaz sem bil otrok, majhen, vesel, skrival sem se v papirnatem zaboju, zlezal pod slamo...«

Idila, citirana v uvodnem stavku, je dandanes že redkost, saj leseni konjički iz otroštva naših očetov pripadajo takorekoč le k muzejskim zbirkam in ob potokih nič več ne pojejo leseni mlinci. Danes so polni peskovniki otroških igrišč, živahne kovinske gugabnice in tobogani. Igrača, že nekaj pomagalo pri otrokovem razvoju, se je spremenila. Baje so jih poznali že v starem Egiptu, razne figurice, podobe živali, kocke, krogle, žoge, se uporabljajo do današnjih časov.

Dejstvo, da se ob igračah otrok pripravlja na svojo bodočo vlogo, v današnji proizvodnji igrača očitno sprejeli precej poenostavljeno. Deklicam namenjujejo v prihodnosti zgolj vlogo matere in gospodinjice, saj so police temu delu otroških potrošnikov dobesedno preplavljene s miniaturnimi posnetki njihovega bodočega kuhinjskega kraljestva, pa z ljubkimi debelušnimi punčkami in plišastimi medvedki, ki jim v doraščajoča deklica tja do male šole ljubeča mati. Fantke pa se v malega vzgajamo v bodoče pilote, železničarje, šoferje, graditelje, ponujamo jim kar največ znanih avtomobilov in formul v pomembnih izdaji, električnih železnic, takih in drugačnih kock, sestavljanek, konstrukcijskih kompletov, nerodnih kovinskih ali plastičnih letal... Osvooboditvijo od staromodnih klisejev ene in druge vloge bi smeli začeti že v otroštvu. Prav tako s humanizacijo, ki jo nudi tudi igrača. Toda nikakor ne razne imitacije revolverjev, pištol in koltov z drugimi zahoda, bridkih sabelj Robina Hooda, s katerimi se mali vojakovci lahko celo rani, sodobnejših, že kar mojstrsko dovršenih mini tankov in brzostrelk, ki bodo srboritega sinka že pred petim letom vzgajali v samozavestnega vojščaka.

Mnogi starši, podvrženi potrošniškim predstavam in težnji po lastnem prestižu, menijo, da njihovi otroci na otroškem igrišču v kmeti, estetski vrednosti, predvsem pa dragocenosti, igrače ne smejo zaostajati za sosedomi. Vendar to lepo igračko, vzeto naravnost s prodajnih polic, otrok kaj kmalu odloži. Pri njeni izbiri estetski dejavnik sicer ni ravno zanemarljiv, še pomembnejša pa je primeren otrokovim letom, toplina igrače, potreba, ki jo otrok v določenem obdobju pokaže za neko igračo.

Kakšne igrače naj bi izdelovali? Vzgojitelji izmed današnjih razpoložljivih igrač dajejo prednost klasični žogi, igralom, ob katerih se otrok telesno in duševno krepi; precejšnjo vrednost, žal izrazito tudi v astronomskih cenah, imajo za otroka leseni elementi, ki jih v moč sestavljati. S sestavljanjem pride do izraza otrokova domišljija, razvija se njegova otroška ustvarjalnost, les v naravni barvi pa v toplino, z njim se otrok ne poškoduje, zato se starši tudi pri najmlajšem lahko brez skrbi, ko si malček z igračo brusi zobke. Kljub tem prednostim pa ti vlaki, hišice, mostovi, živali najdejo svoje mesto v vrtcih in le redki starši posežejo po njih za domačo zabavo malčkov, nedebednežev. Zato staršem, ki ne posežejo po dragi igrači – pa morda zaradi neosveženosti – ponuja domišljija vrsto cenovno in vzgojno najbolj sprejemljivih načinov, kako razveseliti otroka. Ne le pozabljem leseni konjičkomi iz očkovega otroštva in babičini punčko iz cunj, tudi s priložnostno igračo se lahko razvija otrokova domišljija, posebno še, če jo v njegovi prisotnosti izdelajo starši. Pod spretnimi rokami oživijo živali iz plutovinastih zamažkov, punčko iz stonjanja, volneni pes, vlak iz vžigalčnih skatlic. Tudi tako igrača ob otroku vzbudi, ko pa se je bo naveličal, jo bodo starši brez posebnih obžalovanj lahko zavrgli.

Kljub tem vzgojnim rešitvam pa naših proizvajalcev igrača moremo odvezati dolžnosti, da bi za svoje male varovance ne skrbeli bolje. Ne gre, da bi kar vsi tri dnevi proizvajali in otroka namenjeli vzgajali, poneumljali. Poskrbeti bi morali za večjo strokovnost v tem procesu, k čemu morda pripomogla odločnejša beseda pedagogov ter industrijskih in otroških psihologov.

D. Zlebir

Skrivnost nekega brezna

MATJAŽ CHVATAL

6

Za seboj, na cesti, zaslišim brnenje avtomobilskega motorja.

»Krasno,« pomislim, »ustavil ga bom in tako dobil ogenj ter potem pokadil tisto toliko zeleno cigareto.«

Postavim se na sredino ozke gozdne ceste, dvignem roki in pomaham. Avto se ustavi, stopim proti njemu. V njem sedijo štiri starejše ženske, ki me osuplo opazujejo skozi zaprta okna. Končno se vrata odpro.

»Dober dan,« rečem.

»Dober dan,« mi odgovori preplašen in trepetajoč glas.

»Ali bi lahko dobil ogenj?«

»Lahko,« mi s stresočo roko pomoli skatlico z vžigalicami.

»Ne, kar vi prižgite, jaz vam bom vžigalice zmočil,« odvrnem in s prstom pokažem na gorilec na čeladi. Počasi se njena vesolja roka bliža gorilcu. Plamenček vžigalice se končno le dotakne plina uhajajočega iz gorilca. Ozračje je presekal rezek pok in plin zagori. Voznica, ki mi je prižgala acetilenko poskoči, potem pa vsa prestrašena in blede obsedi na sedežu svojega avtomobila.

Ležim v šotoru, temni se. Stari planšar stoji pri koči, okoli katere se podijo večerne meglice, in v dokaj enakih presledkih iz svojih pljuč spuščata oblačke cigaretne dima, ki jih, potem večerna sapica z veliko hitrostjo odnese daleč proč.

Vegija in Griže še ni, verjetno bosta prišla šele jutraj.

Zadnja noč na Jelovici, potem pa ponovno v tisti življenjski vsakdan, v kletko, ki jo imenujemo hiša, v kolo civilizacije, ki nas bo nekega dne potegnilo za seboj in uničilo.

Sedimo v klubu, kadimo in se kregamo, naokoli pa kroži napol izpraznjena steklenica z vodko.

»Gremo v Leško ali ne gremo? Dovolj imam že tega kreganja in vpitja, tako ne bomo nikamor prišli.«

»Gremo! Griža, ali greš z nama?« vpraša Vegi.

»Kdo bo pa peljal?«

»Ne vem... Davo, ali bi ti?«

Prepirali in prepričevali smo se kot do sedaj.

Končno pa, saj je brezno globoko 200 do 300 metrov, mi pa nimamo lastne »špice«, prepotrebne kadra za tako globoka brezna. Nimamo ljudi, ki bi bili dovolj dobri in izkušeni za tako globoka brezna. Nimamo ljudi, ki bi bili dovolj dobri in izkušeni za takšne podvige, pa tudi opreme nam primanjkuje. Vsega skupaj je v društvu samo 70 metrov jamarskih lestvic, ki pa se za takšne podvige nikjer drugod ne uporabljajo več, in okoli 300 metrov vrvi, ki je dinamična, torej skoraj neuporabna za novo jamarsko vrvo tehniko.

Kljub temu smo se odločili za odpravo. Seveda, naše mlade, nore in neumne glave bi se za svoj neumni in za splošno mnenje nepotrebnih cilj tudi pobile, razpokale in razletele.

Velikokrat se sprašujem, če ima ta naša gonja in naše brezvezno početje sploh kakšen smisel. Ima ga, vsaj za nas. Saj nam ta gonja po ilovici, temnih rovih, podzemeljskih slapovih, spanje v viseči mreži in spalni vreči v večni temi, hoja med kapniki in njihov občudovanje, vožnja s čolni po jezeru, ki leži v svetu temi, ki jo je za trenutke prekinila svetloba acetilenk, pritrjenih na čelade osamljene in od sveta odrezane skupine jamarjev, pomeni več kot življenje. Vse muke in vse trpljenje, ki ga doživimo v jami se nam sto in stokrat povrne ob užitku v trenutku, ko

stojimo na dnu globokega brezna ali pa, več desetih urah ali dnevih izstopimo iz globokega brezna in nad seboj zagledamo nebo, na sebi začutimo tople sončne žarke.

Končno torej gremo. Leška nas bo vsemi svojimi skrivnostmi. Domišljajmo si mogoče stvari in se z veliko nestrpnostjo sprašujemo, kaj nas čaka v temnih jamah Jelovice. Bomo videli vsaj tristo metrov? Bomo morda stiri sto me spreletava skrbine, morda stiri sto me spreletava skrbine, negotovost v vsakršne napovedi. Ne ničesar drugega kot to, da nas brezno bo vsemi svojimi neodkritimi lepotami, nečnejši in razočaranji.

Megleno, turobno sivo jutro 12. avgusta 1978 prekine zvok avtomobilskega motorja tuli v strmini makadamske ceste, ki vodi na planoto Jelovice.

Prve kapniške tvorbe se pojavijo že v globini 68 m. (foto: M. Chvatal)

Bojan in Dare Špenko iz Hotemaž:

Dolga pot do »bagija«

Buggy z Volkswagenovim motorjem in podvozjem ter s poliestrsko karoserijo se zaradi širine vozila in gum dobro drži ceste. — Foto: C. Z.

Poznam ju že iz osnovnošolskih klopi. Od takrat je minilo lepo številno let — sem pa tja smo se videvali — pa vedno sta ostala še ista. Ne silita v ospredje in s svojo molčečnostjo zbuja vtis, kot da vedno nekaj »stuhata«, snujeta... Govora je o dveh bratih iz Hotemaž, o 22-letnem Bojanu Špenku in štiri leta mlajšem Daru. Prvi je po poklicu orodjar, zaposlen v pogodbeni organizaciji družbenega dela v Senčurju, drugi se uči za avtomehnika pri Alpetouru na Laborah. Obema je skupno to, da največji del svojega prostega časa preživita v skromno urejeni avtomobilski delavnici ob hiši — in delata. Ne za »fuša«, kot bi se kdo hitro upogibal, zase in zgolj iz ljubiteljstva, ki pa se ob današnjih cenah na jugoslovanskem avtomobilističnem trgu kaže še kako koristno.

Namreč, Bojan in Dare sta v štiri mesecih sestavila po lastni zamisli in ob upoštevanju izkušenj strokovnjakov privlačno poletno vozilo, buggy, s katerim nehoti zbuja pozornost na gorenjskih cestah. Bojan pravi takole: »Po Nemčiji in v dru-

gih visokorazvitih zahodnih državah tovrstna vozila niso nobena redkost niti posebnost, sedaj v turistični sezoni jih je mogoče videti tudi na naših cestah. Toda takšnih z oznako KR je bolj malo.« Bojan s tem ne misli na samohvalo — preveč skromen je, da bi mu lahko to pripisali — hoče le povedati, da je uvoz buggyjev v Jugoslavijo prepovedan oz. »otežen« zaradi visokih carinskih dajatev. Dare že brska po kupu avtomobilskih katalogov, premetava in lista, a končno le najde, kar je želel pokazati. »Vidiš, tovarniška cena tem avtomobilom znaša v Nemčiji od 20 do 30 starih milijonov, midva sva porabila le dobrih deset. Toda ob tem sva preždelo od njem, v njem in pod njim še preko tisoč ur.«

»Zamisel o tem, da bi sama sestavila buggyja, je stara štiri leta,« pripoveduje Bojan. »Pred hotelom Creina v Kranju je takšno »pošast« parkiral nek nemški turist. Do podrobnosti sem si jo ogledal in od takrat dalje sem obseden s to idejo. Poizvedoval pri avtomehanikih, pri prijateljih in v revijah. Zatem sem po-

dobno vozilo zasledil pri Pintarju v Kranju in Mesojedcu v Ljubljani. Toda prehitela me je vojaščina.«

Po odsluženju vojaškega roka sta brata Špenko nakupila material in pričela z delom. V sposojenih kalupih sta ulila poliestrsko karoserijo avtomobila, in jo namestila na podvozje hrošča, ki ga je bilo predtem treba še skrajšati za 30 centimetrov in primerno zaščititi. Buggy se je že kazal v grobih obrisih, a notranjost je še vedno zevala kot praznina. Z motorjem so se ubadali Dare in priznana avtomehnika Janez in Martin Vrtač. Cevi za odbičaj sta kupila v Rogovi tovarni v Križah, vetrobransko steklo sta prevzela od fiata 850 sport, sedeže sta ulila iz poliestra. Gume sta brata Špenko uvozila iz avstrijskega Zeltwega in po svoji »colaži« — sprednje so široke 20 in zadnje 35 centimetrov — spominjajo na formulo dva. Bile so povsem gladke, a z dovolj debeline, da sta jim urezala profil. Izpušne cevi sta morala štrikrat privariti in odvariti, da sta zadostila zahtevam motorja in strogim predpisom o hrupnosti. Nazadnje se je Bojan lotil še avtoličarskih del.

Buggy je bil nared — toda le za vožnjo po domačem dvorišču in po poljskih in gozdnih poteh. »Zatem naju je pot s poskusno tablico na vozilu vodila v Inštitut Tomos v Koper na atest karoserije in trikrat v Ljubljano na preizkus podvozja. Šele potem, ko je bil avtomobil povsem tehnično brezhiben in je zadostil vsem varnostnim predpisom, je bilo mogoče nanj pritriliti tablico s kranjsko registracijo.« zatrjuje Bojan, ki se razen s tem ukvarja še z modelarstvom. Je član Alpskega letalskega centra v Lescah in ima v žepu tudi izpit za pilota jadralnih avionov.

In načrti, želje? Bojan in Dare le skomigneta z rameni, se spogledata, a mlajši izmed bratov Špenko se le ojunči: »Ko se bo zopet kaj nakapalo v žepu, morda že čez leto, pa pridite še na poskusno vožnjo z zaprtim vozilom. Prav tako bo iz plaštike, le oblika bo nenavadna.« In že hiti po katalog in mi kaže: »Takole naj bi izgledal.«

C. Zaplotnik

Črtomir Zorec

NEKAJ BESED O KAMNIKU OB NJEGOVI 750-LETNICI

(52. zapis)

K zadnjemu odstavku prejšnjega zapisa o komendskem lončarstvu naj bo dodano:

Še pred sto leti je delalo v vaseh okrog Komende okoli sto lončarskih mojstrov. Največ jih je bilo v vasi Mlake, kjer je bil lončar skoraj v vsaki hiši. Pa tudi v Podborštu, Gmajnici, na Gori in drugod se je leta in leta vztrajno vrtelo lončarsko vreteno. Sloves komendskih lončarskih izdelkov je bil razglašen že l. 1781, ko je nemški potopisec Herman trdil, da je komendska lončevina najboljša daleč naokrog. Saj niso izdelovali le lonce in latvice, pač pa tudi vaze in celo kavni in čajni pribor!

Vsekakor je bil najznamenitejši lončar prejšnjega stoletja Peter Bremsak iz Mlake. Za svoje izdelke je bil odlikovan na Dunaju 1857. Na »Razstavi kranjske dežele« v Ljubljani 1883 je Bremsak zelo uspel z glaziranim sodčkom, na katerem je bil vdolben napis:

Bog živi ves slovenski svet!
Brate vse, kar nas je
sinov sloveče matere!

Neimenovan dopisnik Slovenskega naroda, tedaj vodilnega našega dnevnika, je vzhicen zapisal:

»Prešeren je sicer pel, da se bodo vremena nam zjasnila, a da bode v razmeroma kratkem času njegova pesem prošilna tako silno vse kroge, da bodo celo lončarji navajali njegove krasne stihe tega bi se nikdar ne bil nadejal.«

Znan komendski lončar je bil tudi Tobijasov Jože iz Podboršta.

Lončarska produktivna zadruga v Komendi je bila ustanovljena 1929. — Omeniti velja še dve domači obrti: kitopletarstvo (za izdelavo slamnikov) in krtačarstvo (v Mostah so imeli celo Ščetarsko zadrugo).

O dveh starih lipah, ki sem ju mimogrede omenil v prejšnjem zapisu, še pripominjam, da starejša cvete že 600 let, mlajša pa je zasadil Peter Pavel Glavar. Zato ni težko pogoditi, koliko let ji je.

GLAVARJEV LANŠPREŽ

No, uspel sem in pred dnevi obiskal nekdanjo posest Petra Pavla Glavarja — Lanšprež pri Mirni na Dolenjskem. Vem, da so v kraj pred leti poromali številni Ko-

mendčani — toda zanimalo me je današnje stanje. Seveda sem prej prebral, da je graščina Lanšprež od leta 1945 dalje zgolj še ruševina in da je Glavarjev grob zapuščen.

Toda zdaj (petek, 8. avgusta 1980) je še dosti huje: o graščini zaslužnega slovenskega prosvetljenca in velmoža Petra Pavla Glavarja, ni več sledu, tudi ruševine ne! V razvalinah je le še grajska kapela (nekoč posvečena sv. Petru), kripta z zemskimi ostanki Petra Pavla Glavarja, je zasta s kamenjem in odpadlim ometom. Niti to se ne da ugotoviti, kje je bila kripta nameščena: v tlaku sredi kapela ali pod oltarjem. Seveda tudi do vklesanega napisa nisem mogel. Morda bi kdo od domačinov vedel (ali katera od poslednjih nun, ki so tu stanovale vedela) za lego groba in vsebino napisa?

Le slikovit kozolec z zidanimi kamnitimi stebri še stoji. Ostal je še podatek: v Lanšprežu je l. 1784 umrl Peter Pavel Glavar, narodni gospodar in mecen, ki je kupil graščino od grofa Alojza Turjaškega, se tja preselil l. 1766 in se posvetil umnemu kmetijstvu.

Še nekaj zgodovine: prvotni, starejši utrjeni grad Lanšprež je stal na visokem hribu, na mestu prazgodovinskega gradišča. Lanšpreški gosposdije se omenjajo že v letu 1260. Njihov grad na hribu je bil v Valva-zorjevem času že razvalina. Nov grad, kake 3 km daleč od starega, je zgradila rodbina Gallenberg v 16. stoletju. — No, tu je pozneje gospodaril naš Glavar. Za njim so bili lastniki posesti Wurzbachi, tem pa so sledile nune — šolske sestre, ki so bile zadnje stanovalke gradu. — Z lanšpreško zemljo zdaj gospodarja Kazensko-poboljševalni zavod iz bližnjega Doba. Seveda se zdaleč ne s tako skrbno in ljubečo roko, kot je to umel le Peter Pavel Glavar...

Kaj pa področni (novomeški) Zavod za spomeniško varstvo? Vsaj očistiti bi se dalo lanšpreško kapelo in ugotoviti lego Glavarjevega groba ter odkriti nagrobno ploščo. Nekaj bi se dalo vendarle urediti in vsaj malo popraviti napake prvih povojnih let. Seveda so vsi taki reševalni posegi zdaj neizmerno dragi — toda z minimalno vnemo bi se lahko le oddolžili spominu velmoža — »Odisėja iz Komendes«, kot ga je imenoval pisatelj Ivan Pregelj.

GASILCI ZABREZNICE ZMAGOVALCI — Prvo avgustovsko nedeljo je bilo na Jesenicah tekmovanje gasilcev treh dežel, ki ga je izvedla jeseniška občinska Gasilska zveza, spremljala pa ga je precejšnje število ljudi. Zmagala je gasilska desetina Zabreznice pred desetino iz Smokuča in gasilci iz Beljaka. Povedati je treba, da so bili smokučski gasilci najboljši, vendar so imeli smolo pri spenjanju sesalne cevi. Četrto mesto so zasedli gasilci iz St. Jakoba v Rožu, peto Žabnicani iz Kanalske doline, šesto gasilci iz Moggia v Furlaniji, sedmo gasilci iz Podklostra v Ziljski dolini, osmo gasilci iz Ukev v Kanalski dolini in deveto gasilci iz Podkorena. Slednji so imeli drugi najboljši čas, vendar so jih tri napake veljale boljše uvrstitve. Ekipno so zmagali koroški gasilci pred Jeseničani in gasilci iz Furlanije. Na sliki nastop zmagovalcev iz Zabreznice. — B. B.

POGIN KRAVE IN TELETA

V Letencah so bil na neki domačiji letos julija v poznih večernih urah vsi na moč v skrbeh. Krava naj bi povrgla telčka, a porod je bil hudo težak, žival se je mučila in mučila, domačini pa nikakor niso uspeli, da bi vse potekalo v normalnih okoliščinah. Mučila se je krava, mučil se je telček; vedno težje je bilo, vedno bolj zaskrbljujoče... Ob 22. uri so poklicali na Veterinarski zavod v Kranj, zaprosili za nujno intervencijo in obenem obrazložili primer.

Malo pred polnočjo je dežurni veterinar — tovariš Cepude — končno le prišel, a brez v-trezne opreme, brez tako imenovane »žage«, ki je v takšnih primerih nujna. Menda imajo kranjski veterinarji samo eno tako napravo in veterinar se je odpravil nazaj v Kranj ponjo. Nekako je »žaga« pozneje le dobil in od 2. do 4. ure sta s dežurnim kolegom telčka odstranila (izrezala) iz krave, da bi jo rešila, kajti tele je bilo mrtvo.

Povsem jasno je, kaj so domači čutili, kako nestrpni so bili in na koncu vsi potrti. Žival se jim je hudo smilila, spraševali so veterinarja, kako dolgo krava lahko zdrži v težkem porodnem stanju (tele na pol zunaj), pa je mirno odgovoril: »Dva dneva. Krava je potem nekaj dni še žvela, od težkega poroda in veterinarskega posega si ni več opomogla, ni več vstala in — poginila.«

Tako so videli vsa stvar domači in sosede — danes so razočarani, ne morejo razumeti, zakaj se je morala žival tako dolgo mučiti, zakaj je na koncu žalostno poginila...

Otroške igre na starih komendskih lipah

VAŠA PISMA

NIČ VEČ PO STARI CESTI

Autobus, ki je nekaj minut čez šesto uro odhajal iz Kranja za Beljak, ne pelje več po stari cesti, kot je leta prej, ampak po novi. Zaradi tega smo prebivalci vasi ob stari gorenjski cesti prikrajšani. Ne gre samo za potovanja v Beljak, ampak tudi za delavce iz teh krajev, ki so zaposleni v Podnartu, na Jesenicah, Otočah in Radovljici. Ta autobus jim je bil dobrodošel, saj niso zamujali na delo. Menimo, da ukinitve vožnje tega avtobusa po stari cesti ni umestna, saj je potnikov sedaj manj, to pa vpliva na manjši zaslužek prevoznika. Čeprav je soferjem lažje voziti po novi cesti, bi morali vseeno več gledati na potnike, na njihove udobnejše prevoze in počutje. V času stabilizacije gospodarstva je vsak dinar dragocen in k boljšemu poslovanju avtobusnih

podjetij lahko največ prispevajo potniki.

S. Pretnar
Podbrezje 67, Duplje

NEUREJENA POSTAJA

Radovljica ima lepo avtobusno postajo, ki je po vrhu vsega postavljena tudi na pravem mestu. Le čakalnica je premajhna, prav tako pa je vedno vsa zadimljena. Nekadilcu je težko vzdržati v njej. Ogorki najpogosteje ležijo kar po tleh, čeprav je v prostoru koš za odpadke. Na prostoru pred čakalnico ni nobene klopce, ki bi bila dobrodošla ljudem, ki težje stojijo ali morajo dlje čakati, ali pa zaradi slabega zraka ne vzdržijo v čakalnici. Zdi se mi, da čakalnico vsak dan še prekmalu zaprejo.

S. Pretnar,
Podbrezje 67, Duplje

Popravek članka »Borci in lovci proslavili«

V nedeljo, tretjega avgusta, so se borci poljanskega bataljona in lovci zbrali na spominski slovesnosti in tovariškem srečanju na Blegošu. Proslavili so obletnico odkritja spomenika, ki so ga pred dvema letoma postavili v spomin na hajko l. 1941. Najprej so se zbrali ob spomeniku, kjer so imeli spominsko slovesnost na kateri je govoril Anton Peternel-Igor.

Zbrane je pozdravil tudi predsednik lovskega društva Čadež Anton. Po spominskem slavlju je bilo tovariško srečanje na Črnem kalu.

Za napako v imenih se opr-oščam.

V. Primožič

Ali ste naročeni na Glas?

Se vedno imate čas, da postanete naročnik

Čaka vas presenečenje!

Sport med zamejskimi Slovenci Obirčani letos že drugič v Kranju

KRANJ - V nedeljo, 10. avgusta so končali v Kranju 10-dnevne priprave mladi skakalci z Obirskega na Koroskem. Kranjski smučarski klub Triglav, ki je pokrovitelj nad temi mladimi fanti pod Obirjem, je organiziral v prvih dneh avgusta že drugi trening na plastičnih skakalnicah. Treninge že tretje leto zapored vodi trener Brane Finžgar, eno leto pa je bil njihov trener Vido Peternel (SK Triglav). Prvo sodelovanje s tem slovenskim športnim društvom pa sta imela že pred 6 leti Dejan Šink in Jože Javornik. Obirčani so jih prosili za pomoč na nekem tekmovanju v Zahomcu. Intenzivneje pa je sodelovanje steklo pred tremi leti, ko je bilo s pomočjo sedanjega predsednika Obirske konference SZDL Kranj Francem Thalerjem urejeno tudi sofinanciranje. Tako je sedaj urejeno finančno vprašanje, saj nekaj sredstev prispevata TKS Kranj in TKS Slovenija ter seveda tudi kranjski smučarski klub, ki daje v uporabo brezplačno vse skakalnice in nekaj opreme.

Letos januarja so na Obirskem ustanovili samostojno športno društvo OBIR, ki ga vodi dr. Avgust Bsumnik. V njem pa so sedaj (poleg 20 skakalcev) še sankatci, šahisti in igralci namiznega tenisa. Vse do letošnjega leta pa so delovali v okviru kulturnega društva OBIR, ki mu predseduje znani slovenski zborovodja in pesnik Valentin Polanšek. Pred dvema letoma so zgradili 25-metrsko skakalnico, na kateri imajo vsako leto mednarodna tekmovanja. V načrtu pa imajo še 15-metrsko in 35-metrsko skakalnico.

Letošnje poletje se bodo mladi Obirčani še dvakrat zbrali v Kranju, in sicer od 15. do 23. avgusta in od 1. do 6. septembra. V jeseni pa se bodo udeleževali tekem na plastičnih skakalnicah v Sloveniji in v Celovcu.

J. Javornik

Medrepubliška vaterpolska liga - zahod Tokrat brez točk

BIOGRAD - Vaterpolisti Triglava iz Kranja in Kamnika so v teh dveh kolih gostovali v Biogradu in Betini. Bili so gosti domačih vaterpolistov Biograda in Brodograditelja. Tokrat se iz tega gostovanja v medrepubliški ligi - zahod vračajo brez točk. V vseh štirih srečanjih so bili poraženi. Triglav iz Kranja je s tema dvema porazoma še vedno v vodstvu, a le za dve točki. Kamničani so se z novima porazoma že poslovili od borbe za tretje mesto. To tretje mesto še vedno pelje v prvo vaterpolsko ligo B.

BIOGRAD - TRIGLAV 12:9 - Kranjčani so dobro začeli in bili domačinu enakovredni nasprotnik. Še bolj so bili Triglavci v drugi četrtini v kateri so povedli in prišli v vodstvo. V preostalih dveh četrtinah so bili boljši gostitelji in zaslužen so slavili.

BRODOGRADITELJ - KAMNIK 8:6 - Nearečen poraz Kamnika. Gostje iz Kamnika so dobro igrali vse tri četrtine, saj so bili boljši nasprotnik od Brodograditelja. Toda v odločilni zadnji četrtini jim

sodnika nista dopustila da bi zmagali. Zmago v tej četrtini sta prisodila domačinu, čeprav so bili Kamničani boljji.

BIOGRAD - KAMNIK 13:8 - Gostje iz Kamnika so se dobro upirali domačinu, ki tega srečanja ni smel izgubiti. Le s to zmago bi se lahko upali na prvo mesto, čeprav jim je Triglav usel že za štiri točke. Biograščani so igrali na zmago in tudi uspeli. Kamničani niso igrali podrejene vloge, bili enakovredni tekme, a vseeno so iz vode prišli poraženi.

BRODOGRADITELJ - TRIGLAV 6:3 - Dobra igra obeh moštev. Vendar so več sreče imeli domačini. Triglav je dobro začel in vodil vse do zadnje četrtine. To mu ni pomagalo, da bi zmagal, saj so domačini v tej odločilni četrtini goste iz Kranja nadigrali.

Jutri, v sredo, bo spet gorenjski derbi. V Kamniku se bosta ob 17. uri pomerila domači Kamnik in Triglav. Kranjčanom so v tem srečanju potrebni obe točki.

Najkvalitetnejša disciplina tradicionalnega atletskega mitinga Kranj '80, ki je bil z mednarodno udeležbo, je bil tek članic na 100 metrov. Drugi izidi atletov in atletinj so bili pod povprečjem. - Foto: F. Perdan

Dobra udeležba, slabi izidi

KRANJ - Ob občinskem prazniku je Atletski klub Triglav iz Kranja na stadionu Stanka Mlakarja pripravil že tradicionalni mednarodni atletskega mitinga. Na letošnjem je nastopilo stotvajset atletinj in atletov iz sedemdesetih jugoslovanskih atletskih kolektivov. Med njimi so bili tudi tekmovalci in tekmovalke iz AK Bor iz Trsta, AK Trsta in KLC iz Celovca.

Če smo z udeležbo lahko zadovoljni, tega ne moremo trditi za izide, ki so jih postavljali jugoslovanski atleti in atletke iz zamejstva. Bili so tako slabi, da o kakih kvaliteti nastopajočih ne moremo govoriti. Vsi naši tekmovalci, so pokazali slabo pripravljenost in formo, čeprav atletska sezona še ni končana. Pred nami je še članska državno prvenstvo in druge atletske prireditve. Taksi rezultati, ki so bili doseženi na atletske stazi Stanka Mlakarja, niso v ponos atletom in še posebno ne skrbno pripravljani prireditvi. Mitingi naj bodo kvalitetnejši.

Rezultati - člani - 100 m: 1. Sagadin (Triglav) 11,0, 2. Torkar (Olimpija) 11,1, 3. Stare (Triglav) 11,4; 400 m: 1. Pogačar (Triglav) 52,1, 2. Lenčič (Olimpija) 52,3, 3. Peneš (Triglav) 52,5; 1500 m: 1. Skubic (Olimpija) 3:59,3, 2. Ozvald (Maribor) 4:02,7, 3. Bučar (Novo mesto) 4:06,4; 3000 m: 1. Krepelj (Maribor) 8:40,1, 2. Žužek (Novo mesto) 8:43,1, 3. Arzenšek (Kladivar) 8:45,2; daljjava: 1. Udovc (Triglav) 66,7, 2. Kucher (KLC) 66,2, 3. Omerza (Triglav) 61,6; palica: 1. Lapajne (Gorica) 42,0, 2. Sajovic 37,0, 3. Kurnik (oba Triglav) 37,0; kladivo: 1. Crnkovič (Kvarner) 43,36, 2. Seomak (Bor) 41,33, 3. Grašič (Triglav) 37,14; krogla: 1. Sattler (Triglav) 13,95, 2. Vuk (Olimpija) 13,64, 3. Bandelj (Gorica) 13,49; disk: 1. Frank (KLC) 57,84, 2. Oklečič (Novo mesto) 50,68, 3. Bandelj (Gorica) 37,70; mladinci - 1000 m: 1. Žičkar (Kladivar) 2:36,5, 2. Križaj (Triglav) 2:37,5, 3. Piakar (Olimpija) 2:38,1; disk: 1. Povrženec (Karlovac) 39,62, 2. Grašič (Triglav) 38,64, 2. Kračič (Karlovac) 37,86; pionirji - disk: 1. Kabič 30,90, 2. Zlate (oba Triglav) 30,50, krogla: 1. Čulig 13,77, 2. Kabič 12,80, 3. Zlate (vsi Triglav) 11,75; članice: 1. Seličkar (Olimpija) 12,1, 2. Mesner (KLC) 13,3, 3. Kisič (Karlovac) 13,3; 400 m: 1. Ursič (Pozoje) 1:00,4, 2. Hačar 1:01,9, 3. Kisič (oba Karlovac) 1:02,7; 1000 m: 1. Pregelj (Maribor) 3:04,0, 2.

Babič (Kladivar) 3:07,3, 3. Vindiš (Ptuj) 3:10,9; višina: 1. Topole (Kladivar) 168, 2. Pavlin 160, 3. Rant (oba Triglav) 155; disk: 1. Samt (KLC) 45,32, 2. Tavčar 43,68, 3. Kralj (oba Bor) 41,06; krogla: 1. Tavčar (Bor) 13,23, 2. Petavs (Triglav) 12,40, 3. Kralj (Bor) 11,93.

D. Humer

Zmaga Ljubljani

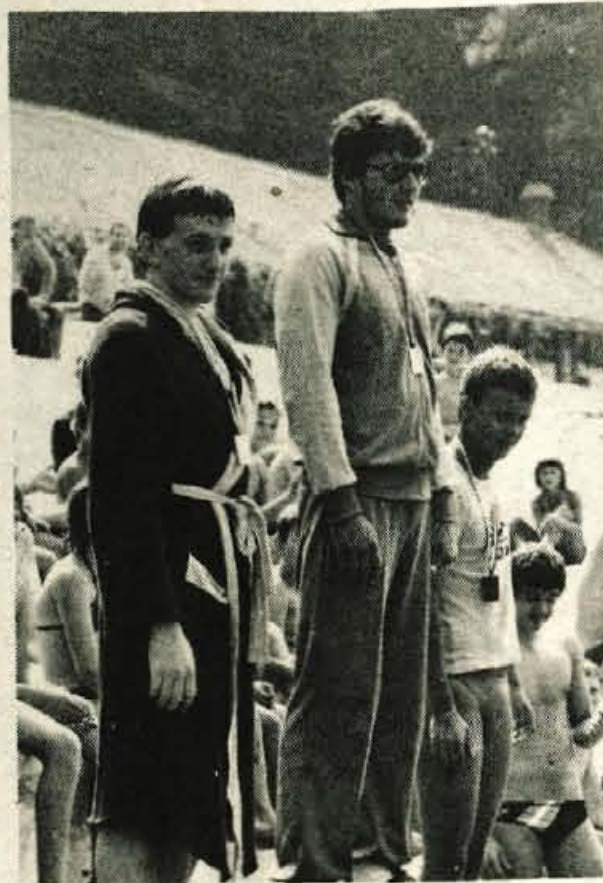
Pri Šobcu je bil 7. moštveni šahovski turnir v počastitev praznika občine Radovljica. Organiziralo ga je Šahovsko društvo Murka pod pokroviteljstvom delovne organizacije Murke. Sodelovalo je 46 moških in 6 ženskih ekip, od tega 4 iz Avstrije.

REZULTATI - I. SKUPINA: Ljubljana z 40 točkami I. mesto, KOVINKA II. mesto, CERKLJE III. mesto, MURKA I. Leace IV. mesto, RADENSKA V. mesto, DOMŽALE VI. mesto, KRANJ VII. mesto, DVZ POKIČE VIII. mesto, ŽELEZARNA Jesenice IX. mesto, FEISTRITZ X. mesto, PARNI VALJAK Maribor XI. mesto in JESENICE XII. mesto; II. SKUPINA: Slovenjgradec s 34,5 točkami I. mesto, RADOMLJE II. mesto, TEZNO III. mesto, MURKA II. mesto, POSTOJNA V. mesto, LITJA I. mesto, ISKRA II in SAVA Kranj VII. mesto, Radovljica VIII. mesto, Velenje IX. mesto, VIRTUS X. mesto in ISKRA Kranj XI. mesto; III. SKUPINA: ZRMK Ljubljana z 31,5 točkami I. mesto, TRŽIČ II. mesto, ISKRA COMMERCE III. mesto, GRANIT Stari IV. mesto, LJ. GOSP. BANKA V. mesto, GRANIT mladi VI. mesto, FINKSTEIN VII. mesto, UJV Ljubljana VIII. mesto, GRIN-TAVEC IX. mesto, KRIZE X. mesto, VELENJE II XI. mesto in LITJA XII. mesto; IV. SKUPINA: ASK KLAGENFURT z 31 točkami I. mesto, ZLATOROG II. mesto, INVALIDI Zalec III. mesto, GUMAR SAVA Kranj IV. mesto, ALPLES V. mesto, PARTIZAN Mošnje VI. mesto, VERIGA VII. mesto, OŠ SLAVA KLAJORA Maribor VIII. mesto, BISTRICA IX. mesto in MOSERHOF X. mesto; ČLANICE: MURKA Leace I. mesto, RADENSKA II. mesto, DOMŽALE III. mesto, MURKA II. Leace IV. mesto, ISKRA Kranj in VIRTUS V. mesto.

V. Perović

Slovensko prvenstvo v plavanju

Spet v znamenju Boruta Petriča

Na letošnjem članskem absolutnem prvenstvu Slovenije v plavanju je v domačem bazenu imel največ uspeha Borut Petrič iz Triglava. Najbolj se mu je pri osvajanju sedmih prvih mest približal njegov brat Darjan. Svojo prvo zlato odličje je Borut Petrič prejel za zmago na 100 m kravl. Od leve proti desni: Darjan Petrič (2), Borut Petrič (1), Igor Vozel (3) iz Rudarja. - Foto: F. Perdan

KRANJ - Absolutno člansko prvenstvo v plavanju, ki je bilo dva dni v letnem kopalisku v Kranju, je spet minilo v premoči Boruta Petriča. Borut Petrič je v dveh dneh kar sedemkrat stopil na najvišjo stopnico. Zmagoval je v vseh tistih disciplinah, v katerih je nastopil. Lani je bil na tem prvenstvu Borut Petrič osemkrat prvi, letos sedemkrat. Nastopil ni le v disciplini 100 m kravl. V tej disciplini je končal letošnjo sezono, saj na najdaljši moški progi ne bo plaval tudi na državnem prvenstvu v Beogradu in na članski balkaniadi, ki bo letos v Grčiji.

Za letošnje naslove se je v Kranju potegovalo nad sedemdeset plavalcev in plavalk iz desetih slovenskih plavalnih kolektivov. Na startu ni bilo le treh Triglavanov, ki nastopajo na evropskem mladinskem prvenstvu na Švedskem. Špela Rebolj, Vesna Praprotnik in Marko Celar so tisti, ki branijo jugoslovanske barve na Švedskem.

Člansko prvenstvo Slovenije je ponovno pokazalo, da imamo v naši republiki obetajoči plavalni rod, ki bo nadaljeval z uspehi. Ob bok Borutu Petriču bi lahko postavili njegovega brata Darjana, ki po rezultatih ni dosti zaostajal za starejšim bratom. Tudi ostali so pokazali dobro pripravljenost. Pri dekletih je največ dosegla članica PK Ljubljane Olga Avbelj, ki je osvojila štiri prva mesta. Slovenske plavalke in plavalci so na letošnjem prvenstvu rezultatsko plavali bolje kot na lanskem. Po mednarodnih normah je največ vreden rezultat Boruta Petriča na 100 m delfin. Borut pa je na 100 m kravl plaval tudi letošnji najboljši rezultat v državi. Pri dekletih je bila slabša od lanske prvakinje Barbare Štemberger iz Triglava na 100 m prono, letošnji in lanski zmagovalci v isti disciplini Pavliha pa je plaval slabše kot lani.

Pionirji Triglava prvaki SFRJ

NOVI SAD - Novosadski letni bazen je gostil najboljšo jugoslovansko plavalke in plavalce, ki so se v kategoriji pionirjev in pionirk potegovali za posamične in moštvene državne naslove. V moštveni razvrstitvi je bil v generalni uvrstitvi najboljši kranjski Triglav, saj so njihove pionirke in pionirji zbrali največ točk.

Med posameznicami se je odlikovala Triglavanka Ajda Savinšek. Savinškova je osvojila pet državnih naslovov in bila enkrat druga. Njena klubska kolegica Zala Kalan je bila enkrat prva, enkrat druga in dvakrat tretja. Med fanti se je od Triglavanov najbolj odlikoval Sandi Demšar, ki je bil dvakrat prvi, Stojan Jocič pa dvakrat drugi. Sicer pa je bil v ospredju teh bojev Branikovec Koželj, ki je osvojil skoraj vse možne naslove.

Skupni moštveni vrstni red: 1. Triglav (Kranj) 8.014, 2. Branik (Maribor) 8.417, 3. Ilirija (Ljubljana) 8.369.

Rezultati - pionirji - 200 m prono: 1. Demšar 3:16,9, 2. Jocič (oba Triglav) 3:18,2; 100 m delfin: 1. Koželj (Branik) 1:15,1, 8. B. Rus (Triglav) 1:27,9; 4 x 100 m mešano: 1. Medveščak 5:43,7, 5. Triglav 6:05,6; 100 m prono: 1. Demšar 1:35,5, 2. Jocič (oba Triglav) 1:36,2; 200 m delfin: 1. Sirovec (Medveščak) 2:46,8, 6. B. Rus 3:28,1, 7. Jocič (oba Triglav) 3:28,1; 1500 m kravl: 1. Koželj (Branik) 20:04,0, 4. Jocič (Triglav) 22:15,8; 200 mešano: 1. Koželj (Branik) 2:50,1, 6. B. Rus 3:07,0, 8. Jicič (oba Triglav) 3:07,9; 4 x 100 m kravl: 1. Mladost 5:05,1, 8. Triglav 5:31,7; pionirke: - 400 m kravl: 1. Savinšek (Triglav) 5:33,8; 200 m prono: 1. Bežjak (Toplice-Ptuj) 3:20,0, 2. Kalan (Triglav) 3:22,7; 100 m hrbtno: 1. Savinšek (Triglav) 1:23,1; 100 m delfin: 1. Godina (Branik) 1:28,1, 3. Kalan (Triglav) 1:33,7; 4 x 100 m mešano: 1. Branik 6:15,3, 3. Triglav 6:29,0; 100 m kravl: 1. Godina (Branik) 1:14,7, 2. Savinšek (Triglav) 1:15,4; 100 m prono: 1. Radosavljevič (Velebit) 1:32,9, 6. Kalan (Triglav) 1:38,1; 200 m hrbtno: 1. Savinšek (Triglav) 2:57,6; 200 m delfin: 1. Kalan (Triglav) 3:21,2; 800 m kravl: 1. Savinšek 11:23,5, 3. Kalan (oba Triglav) 11:53,6; 200 m mešano: 1. Savinšek 3:00,7, 4. Kalan (oba Triglav) 3:10,0; 4 x 100 m kravl: 1. Branik 5:45,6, 4. Triglav 5:50,2.

-dh

Plavalno prvenstvo v Tržiču

TRŽIČ - V okviru prireditve v počastitev občinskega praznika sta komisija za rekreacijo pri TKS v Tržiču in TVD Partizan Tržič pripravila občinsko prvenstvo v plavanju. Prvenstvo je bilo na letnem kopalisku v Tržiču, udeležba pa je bila zadovoljiva, čeprav bi bila lahko večja. Nastopilo je namreč nekaj več kot 60 plavalcev in plavalk. Prvenstvo je potekalo v pranjem slogu in kravlju. Občinski prvaki za letošnje leto so tako postali prono - pionirke: Mojca Meglič, pionirji - Zdravko Loborec, mladinke - Romih Nuša, mladinci - Bojan Pavšek, članice A - Karmen Kodrič, člani C - Franci Globočnik, člani B - Janko Kokol, člani A - Ivko Japelj; kravl - pionirke: Mojca Meglič, mladinci - Oto Keršič, mladinci - Aleš Močnik, članice A - Karmen Kodrič, člani C - Franci Globočnik, člani B - Brane Sajovic in člani A - Dušan Bobič.

J. Kikel

Plavalci in plavalke kranjskega Triglava so na članskem slovenskem prvenstvu v moštvenem delu premočno osvojili republiški naslov. Skupaj s F. Perdan

Plavalci in plavalke kranjskega Triglava so na članskem slovenskem prvenstvu v moštvenem delu premočno osvojili republiški naslov. Skupaj s F. Perdan

Plavalci in plavalke kranjskega Triglava so na članskem slovenskem prvenstvu v moštvenem delu premočno osvojili republiški naslov. Skupaj s F. Perdan

Kegljanje Med posamezniki največ uspeha za Triglav

KRANJ - Ne kegljišči KK Jesenice in KK Triglav se je končalo letošnje gorenjsko prvenstvo v kegljanju. Prvenstvo je za mladinska moštva članov in članic ter za posameznike in pare v vseh treh konkurencah organizirala gorenjska kegljaška podzveza.

Udeležba je bila dobra in tudi izidi, ki so jih postavili kegljači in kegljačice, so odlični. Med posamezniki je imel v konkurenci članov, starejših članov, članov in mladincev ter parih največ uspeha kegljaški klub Triglav. Njihovi tekmovalci in tekmovalke so osvojili vsa prva mesta. V članski moštveni konkurenci so bili najboljši Jeseničani, Jeseničanke pa so zmagale tudi pri članicah. Triglav I pa je bil najboljši med starejšimi člani.

Vrstni red - moštveno - člani - 1. Jesenice 32.084, 2. Sava 31.939, 3. Kranjska gora 31.693, 4. Simon Jenko (Podreča) 31.380, 5. Ljubelj (Tržič) 30.894, 6. Bled 30.616, 7. Kravace (Cerklje) 30.115; (zunaj konkurence Triglav 32.526); članice - 1. Jesenice 8.694, 2. Kravace 8.326; st. člani: 1. Triglav I 3.398, 2. Jesenice I 3.305, 3. Triglav II 3.295, 4. Bled 3.083, 5. Kranjska gora 3.065, 6. Jesenice II 3.063, 7. Radovljica 3.037; mladinci - 1. Triglav I 5.401, 2. S. Jenko I 5.202, 3. Sava 4.994, 4. Bled 4.905, 5. S. Jenko II 4.651, 6. Triglav II 3.901; posamezniki - člani - 1. Marinko (Triglav) 3.914, 2. Jereb (Sava) 3.847, 3.

Vsi dobri rezultati slovenskih plavalcev so obet za odlične dosežke državnem prvenstvu, ki bo od jutri petka v Beogradu. Letošnja jugoslovanska plavalna sezona bo sklenjena približno teden, ko bodo naši nastopili na letošnjem članskem balkanskem plavalnem prvenstvu v Grčiji.

Moštveni vrstni red - 1. Triglav (Kranj) 34.671, 2. Rudar (Trbovlje) 28.850, 3. Olimpija (Ljubljana) 28.226, 4. Fuzinar (Ravne) 16.930, 5. Ilirija (Ljubljana) 8.854, 6. Velenje 8.854, 7. Radovljica 6.177, 8. Neptun (Celje) 1.190, 9. Olimpija (Ljubljana) 2.627, 10. Branik (Maribor) 1.297.

Rezultati - člani - 100 m kravl: Petrič 54,55, 2. D. Petrič (oba Triglav) 56,22, 3. Vozel (Rudar) 57,82; 100 m prono: 1. Pavliha (Branik) 1:12,76, 2. Mejač (Ljubljana) 1:13,38, 3. Globočnik (Triglav) 1:14,16; 400 m mešano: 1. B. Petrič (oba Triglav) 4:56,92, 2. D. Petrič (oba Triglav) 4:58,92, 3. Vozel (Rudar) 4:59,07; 4 x 200 m kravl: 1. D. Petrič (oba Triglav) 8:53,86, 2. Triglav 9:02,87; 400 m kravl: 1. B. Petrič (oba Triglav) 4:22,84, 2. D. Petrič (oba Triglav) 4:22,84, 3. Vozel (Rudar) 4:28,18; 100 m hrbtno: 1. B. Kos (Fuzinar) 1:02,11, 2. Novak (oba Triglav) 1:04,87, 3. Drnač (Ljubljana) 1:07,19; 200 m delfin: 1. B. Petrič (Triglav) 59,50, 2. Vozel (Rudar) 1:00,16, 3. Vozel (Rudar) 1:00,36; 4 x 100 mešano: 1. Triglav 4:21,55, 2. Rudar 4:24,97, 3. Vozel (Rudar) 4:25,08; 200 m delfin: 1. B. Petrič (oba Triglav) 2:13,83, 2. Vozel (Rudar) 2:15,30, 2. Novak (oba Triglav) 2:15,30, 2. Novak (oba Triglav) 2:22,33, 3. Drnač (Ljubljana) 2:24,43; prono: 1. Pavliha (Branik) 2:35,06, 2. Vozel (Rudar) 2:40,94, 3. Globočnik (Triglav) 2:41,87; 200 m kravl: 1. B. Petrič (oba Triglav) 2:02,45, 2. D. Petrič (oba Triglav) 2:02,45, 3. Vozel (Rudar) 2:03,70; 200 m mešano: 1. B. Kos (Fuzinar) 2:15,77; 1500 m kravl: 1. D. Petrič (oba Triglav) 17:07,98, 2. Novak (oba Triglav) 17:10,30, 3. Kadoič (Triglav) 17:12,40; 4 x 100 m kravl: 1. Triglav I 3:55,44, 2. D. Petrič (oba Triglav) 4:00,11, 4. Triglav II 4:17,57; ženske - 100 m kravl: 1. O. Avbelj (Ljubljana) 1:03,25, 2. Kralj (Branik) 1:05,03, 3. Cenič (Fuzinar) 1:05,03; 100 m prono: 1. Porenta (Ilirija) 1:20,82, 1. Rodič (Fuzinar) 1:20,82, 3. Cvek (Triglav) 1:22,10; 400 m mešano: 1. Marta Kos (Fuzinar) 5:29,85, 2. Blažič (Rudar) 5:31,10, 3. Kosirnik (Triglav) 5:33,16; 400 m kravl: 1. O. Avbelj 4:47,70, 2. Močnik (oba Triglav) 4:50,86, 3. Cvek (Triglav) 4:50,86; 100 m hrbtno: 1. Blažič (Rudar) 1:10,10, 2. Cenič (Fuzinar) 1:10,97, 3. Kolenec (Branik) 1:13,91; 100 m delfin: 1. Porenta (Ilirija) 1:13,91, 2. Cenič (Fuzinar) 1:13,91, 3. Marta Kos (Fuzinar) 1:13,91; 200 m prono: 1. Rodič (Fuzinar) 2:30,20, 2. Cenič (Fuzinar) 2:30,75, 3. Kosirnik (Triglav) 2:30,75; 200 m kravl: 1. Rodič (Fuzinar) 2:30,20, 2. Cenič (Fuzinar) 2:30,75, 3. Cvek (Triglav) 2:30,75; 200 m mešano: 1. O. Avbelj (Ljubljana) 2:17,03, 2. Urankar (Rudar) 2:17,03, 3. Močnik (Ljubljana) 2:20,04; 200 m prono: 1. Rodič 2:35,66, 2. Cenič (oba Triglav) 2:35,66, 3. Cvek (Triglav) 2:35,66; 400 m kravl: 1. O. Avbelj 9:49,70, 2. Močnik (Ljubljana) 9:53,23, 3. Cvek (Triglav) 9:59,15; 4 x 100 m kravl: 1. Rudar (Triglav) 4:35,16.

D. Šušteršič

NESREČE

SE TRETJA ŽRTEV NESREČE

V Kliničnem centru je v četrtek, 7. avgusta, umrla Olga Ogrin (roj. 1925) iz Ljubljane, ki se je ponesrečila v prometni nesreči 23. julija letos na Jesenicah. Ogrinova se je peljala v osebnem avtomobilu, ki ga je po Cesti železarjev peljal proti Kranju njen mož Franc Ogrin in sicer po pasu za zavijanje v levo. Iz nasprotni smeri je tedaj pripeljal prav tako po pasu za zavijanje v levo voznik Janez Malenšek (roj. 1939) z Jesenic. V silovitem trčenju sta umrla oba voznika, Ogrinova lena pa je bila ranjena.

ZIVA MEJA OB CESTI

Kranj - V soboto, 9. avgusta, ob 8 uri se je na lokalni cesti v Šutni pripetila prometna nezgoda. Voznik kolesa z motorjem Marjan Brenk (roj. 1949) s Šutne je peljal po lokalni cesti proti prednostni in zapeljal nanjo prav tedaj, ko je mimo pripeljal voznik osebnega avtomobila Brane Lestnjak (roj. 1955) s Šutne. Voznik Brenka ni mogel prej opaziti, ker je ob cesti živa meja. V nesreči si je Marjan Brenk zlomil ključnico in rebra.

NEZGODA NA PREHODU

Radovljica - V Kranjski ulici se je v četrtek, 7. avgusta, ob 7.45 pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Leopold Božič (roj. 1932) iz Nove vasi je vozil po regionalni cesti proti Kranju in na prehodu za pešce v bližini križišča z Ljubljansko cesto trčil v Katarino Kos (roj. 1939) iz Radovljice, ki je prav takrat prečkala cesto. Kosovo so lažje ranjeno prepeljali k zdravniku.

TRAKTOR SE JE PREVRNIL

Zg. Brnik - Na lokalni cesti se je v soboto, 9. avgusta, ob 15.45 pripetila prometna nezgoda zaradi neprijetne hitrosti. Franc Dobnikar (roj. 1918) z Zg. Brnika je peljal traktor s priklopnikom, pri tem pa je zapeljal preveč v desno, tako da se je traktorjem prevrnil s ceste v jarek. Pri tem je traktor padel na Dobnikarja in so ga s hujšimi poškodbami prepeljali v Klinični center.

NEZGODA PRI VOŽNJI NAZAJ

Škofja Loka - V soboto, 9. avgusta, ob 18. uri se je na dvorišču Centra slepih pripetila prometna nezgoda. Voznik tovornega avtomobila Stanislav Polajnar (roj. 1949) iz Trnja je vozil vzvratno od ceste na dvorišče Centra. Pri tem je zadel Lovjko Telban (roj. 1899), oskrbovanko v Centru. Ranjeno Telbanovo

so prepeljali v Klinični center. Voznik ni počakal na kraju nezgode, pač pa je pobegnil domov. L. M.

Potapljač utonil

V soboto, 9. avgusta, je nedaleč od Prešernovega nabrežja v Piranu utonil Zoran Markov, star 20 let iz Beograda. Prijatelji, ki so bili na obali, so opazili, da se Markov po petnajstih minutah še ni prikazal iz globine. Po kaki uri iskanja so ga našli na globini 29 metrov kakih 40 metrov od obale. Kljub pomoči zdravnika je bilo že prepozno.

Markov ni bil brez potapljaških izkušenj, bil je tudi dober plavalec. Prosto se je lahko potapljajal do globine petnajstih metrov. Iz neznanega vzroka pa pri zadnjem potapljanju ni mogel več na površino.

Vozil multikultivator

Bled - V soboto, 9. avgusta, popoldne je devetletni Slavko Petrov s Krnice št. 35 zapeljal multikultivator od kozolca po klancu navzdol in na dvorišču hiše s prednjim levim kolesom trčil v panj odžaganega debela ter se zato prevrnil. Otrok je padel z vozila in se ranil ter so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico.

Ogenj v hotelu Evropa

Kranj - V soboto, 9. avgusta, ob 22.45 je v restavraciji Evropa nastal požar. Goreti je začelo v košu za odpadke. Komisija je ugotovila, da je začelo goreti zaradi neugasnjene ogorka, ki so ga stresli v koš. Ogenj se je iz koša razširil skozi odprtino tovornega dvigala, zagorela je tudi točilna miza. Škode je za okoli 15.000 din.

Smrtna nezgoda s traktorjem

Tržič - V petek, 8. avgusta, ob 9.30 se je s traktorjem smrtno ponesrečil Peter Meglič (roj. 1960) iz Loma pri Tržiču. Meglič je vozil traktor znamke Tomo Vinkovič po gozdni poti od doma do Srpič. Med vožnjo je zadel v skalo in se zaradi tega prevrnil. Med prevračanjem Meglič ni mogel odskočiti, tako da ga je traktor stisnil ob skalo. Poškodb so bile tako hude, da je umrl na kraju nezgode.

Kranj - V petek, 8. avgusta, je med nevihto strela udarila v stanovanjsko in gospodarsko poslopje Pavla Križnarja iz Stražišča. Pogorelo je ostrešje stanovanjske hiše in gospodarskega poslopja, orodje, poljski stroji, seno in deloma tudi pohištvo v hiši. Škodo cenijo na okoli 2 milijona novih din. Ogenj so pogasili gasilci. - Foto: F. Perdan

Steklo porezalo obiskovalko

Kranj - V nedeljo, 10. avgusta, se je nekaj pred 19. uro v kinu Center pripetila nevsakdanja nezgoda. Sedemnajstletna D. B. iz Kranja je skupaj s prijateljico po predstavi odhajala iz kina. Pri izhodnih vratih sta srečali znanca, med njimi tudi Jožeta V., starega 19 let. Med pogovorom je Jože V. hotel objeti svojo sodelavko, vendar pa mu tega ni pustila in se je umikala proti vratom. Ko je prišla do vrat, je Jože V. planil in jo s hrbotom proti steklu pritisnil na vrata; steklo pa je pod težo popustilo, tako da je dekle padlo skozi okvir in se huje porezalo. Z rešilcem so jo prepeljali v Klinični center.

V Centralnih Alpah trinajst mrtvih

Slabo vreme, ki je konec prejšnjega tedna prekinilo dolgotrajno stabilno lepo vreme, je zakrivilo več alpinističnih nezgod

Lepo vreme zadnjih tednov je bilo idealno tudi za alpinistične ture. Zato tudi ni čudno, da je slabo vreme, ki je po vsej Evropi pokvarilo konec tedna, presenetilo v gorah pravo množico alpinistov. V Alpah se

je samo v zadnjih treh dneh smrtno ponesrečilo trinajst alpinistov, enega pogrešajo, sedem pa je bilo ranjenih. Iz znanega alpinističnega središča v francoskem Chamonixu poročajo o smrti dveh francoskih alpinistov, ki ju je slabo vreme našlo v Bonattijevem stebru na višini 3250 metrov. Alpinista sta se »ujela« v petek, v soboto pa je helikopter že lahko izkrcal reševalce, ki so pohiteli navzgor po stebru. Alpinista pa sta se že pred prihodom reševalcev sama začela spuščati, vendar pa so jima zaradi izčrpanosti in mraza poprej zapustile moči; enega so našli že mrtvega, drugi pa ni preživel hipotermičnega šoka, saj se je njegova telesna temperatura spustila na 24 stopinj.

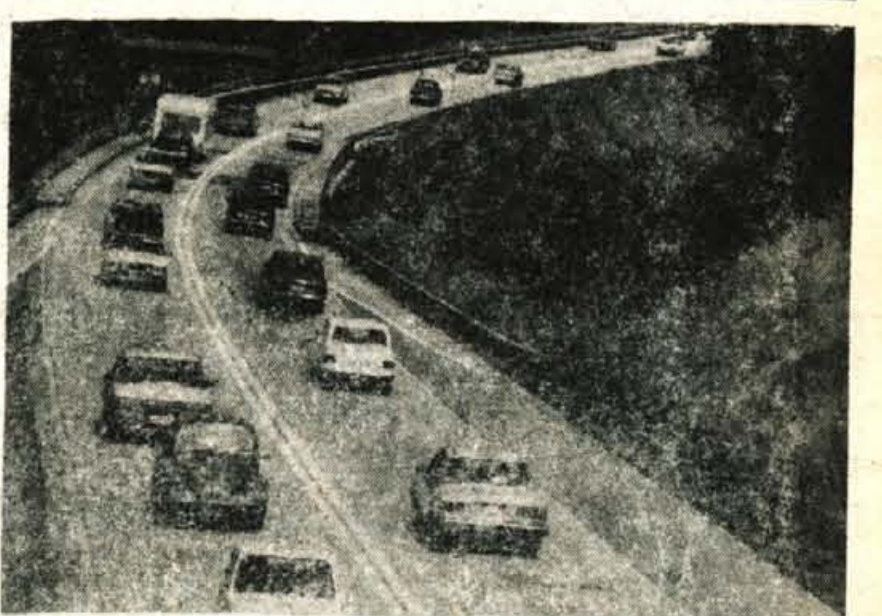
Zbolel v gorah

V soboto, 9. avgusta, dopoldne je helikopter RSNZ prepeljal z Velega polja Jožeta Sivica (roj. 1955) iz Dobre polja pri Radovljici v jeseniško bolnišnico. Sivic je zbolel v Vodnikovih kočih. Ker bi prenos z gorskimi reševalci trajal dlje časa, je delo reševalcev hitreje opravil helikopter.

Pločevinasta reka brez primerjave

Kranj - Reka vozil, brez primerjav v zadnjih letih, zadnje dni tudi gorenjskim mejnim prehodom in glavnim cestam ni prizanesla. Na mejnih prehodih pravijo, da takšnega navaša še ni bilo nikdar, enakega mnenja pa so tudi prometni miličniki, ki jim je reka vozil brez konca povzročila obilico dela.

Koliko ljudi je v petek, soboto in v nedeljo na Gorenjskem prestopilo mejo z Avstrijo in Italijo, je sedaj še nemogoče ugotoviti. Dovolj povedo že poročila, da so na mejnih prehodih Ljubelj in Korensko sedlo oblikovali po pet ali celo več vstopnih kolon, da bi zmanjšali čakalno dobo in skrajšali kolono čakajočih. Kljub temu je bilo treba za prehod meje čakati po dve uri. Pločevina je nato gostila predvsem osrednjo magistralno cesto. Le pri Podvinju je prihajalo do zastojev, drugje na magistrali pa je bil promet še tekoč. Pripetile so se tudi nekatere prometne, vendar na srečo lažje, nesreče, ki niso terjale življenj. V nedeljo proti večeru se je pločevinasta reka že nekoliko umirila!

Minuli vikend so bile gorenjske ceste, predvsem pa magistralna cesta Jesenice - Kranj nadse prometne. K nam je prihajalo že tako imenovani tretji val turistov v letošnji sezoni in prihajalo je do nevzdržnih kolon. - Foto: F. Perdan

54

Diagram 103

1. Ta7:!!

Beli ima nerodno izpostavljeno damo zato jo mora žrtvovati, kajti po 1. Db7 Tc7 2. Da6 f5 bi črni prišel do nevarne pobude.

1. ... Tc6:
2. de6:

Kaj je dosegel beli? V zamenjavo za damo ima trdnjavo in ustvaril si je prostega kmeta, ki bo prišel na sedmo vrsto. Pomembno je, da bo beli imel po osvojitvi kmeta b6 še enega prostaka na liniji b.

- 2. ... Sf6
- 3. c7 De8
- 4. Lb6: Se8
- 5. La5 Sc7
- 6. Tc7: De6
- 7. b6 Db3
- 8. b7 Lf8
- 9. Ld2! Db6

Ni šlo 9. ... d5 zaradi 10. Lh6! s pretinjo Td8.

10. Td7 d5

Črni mora aktivirati lovca; pretilo pa je tudi 11. Le3. Vendar sedaj beli ustvari še enega prostega kmeta.

11. ed5: Ld6

Napadalnejše 1. ... Lc5 tudi ne prinese rešev, kajti po

12. Le3! Le3: 13. fe3: De3: + 14. Kh2 črni ne more zaustaviti napredovanja kmetov.

12. Le3

Črni se je vdal. Po 12. ... Db4 13. Td6! Dd6: odloči 14. La7, na odstranitev kmeta b po 13. ... Db7: 14. f4 pa odločita prosti kmet d in aktivna igra belih figur.

SKRIVNOSTNI FIANKETNI LOVEC

Otvoritveno flanketiranje lovca daje igri posebne taktične možnosti. Lovca na polju g7, npr. lahko nevarno sodeluje v napadu na belega kralja prek polj d4 in e5, seveda pa je njegov glavni udarec usmerjen na nasprotnikovo damino krilo. Tako je tedaj, ko je njegova diagonala prosta. Kadar pa so na njegovih poljih nasprotnikovi kmetje, ima lovec sicer manjši domet, vendar je to lahko zanj odločilna prednost v končnici.

Položaj na diagramu 104 (SZABO - FISCHER; Leipzig, 1960) je izvrstno izhodišče za prikaz moči flanketiranega lovca, in to na odprti diagonali.

Diagram 104

Dr. Stefan Barčak (Nadaljevanje v naslednjem številku)

TUDI TO SE ZGODI

Tržič – Prvi tržički borci, ki so darovali življenje za svobodo, so padli 5. avgusta 1941. leta v Verbičevi koči pod Storžičem. Koče ni več; na mestu boja s premočnim sovražnikom zdaj stoji spomenik padlim junakom.

Dogodek so Tržičani vzeli za praznik svoje občine. Vsako leto se ob tem dnevu zberejo ob spomeniku in dostojno počastijo spomin na žrtve.

Tako je bilo tudi v nedeljo dopoldne. Ob spomeniku je bila množica ljudi: borcev, občanov in njihovih gostov. Po slavnostnem govoru, izstrelitvi salve in položitvi vencev k spomeniku so člani Mladinskega gledališča Tržič pripravili kratek kulturni program. Vsi so ga pazljivo spremljali, saj je ubran na temo težkih dni med narodnoosvobodilno vojno, segel v srca.

Tišino je motila le vesela glasba, ki je prihajala s kakšnih dvesto metrov oddaljenega prizorišča, kjer je bil pred tem uradni del srečanja borcev Kokrškega odreda. Ko pa so se udeleženci po končani slovesnosti pri spomeniku vrnili na jaso, jih je pozdravila najprej pesmica Rivers of Babylon, nato pa še Mama Leone...

Kdorkoli je pač imel na skrbi glasbeni del programa, bi moral vsaj malce pomisliti, zakaj se je toliko ljudi v nedeljo zbralo pod Storžičem. H. J.

MUČENJE NA JEZERSKI CESTI

Kranj – Ogorčeni krajanji so napisali dolgo pismo, ki ga v celoti povzemam:

»Prebrali smo sestavek o mučenju živali, ko so obesili mačka. Ni nam znana podrobnost tega primera, to omenjamo le za uvod, kajti podobno se dogaja tudi pri nas – najprej z mačkom, nato še s psom.

Pred nekaj leti je šla lastnica mačka na letni oddih. Lastnica je samohranilka in z dvema sinovoma se je podala na morje. Je malega mucka so pustili z zalogo hrane na podstrešju. Mucek je bil teden dni še kar tiho, drugi teden pa se je začel močno oglašati. Mijavkal je vse noči, da sosedje nismo mogli mirno spati, kajti žival se nam je smilila, nismo pa ji mogli pomagati. Iz podstrešja je potem nekako padel na balkon, kjer je spet močno mijavkal. Poginil bi bil, če mu ne bi pomogli deske in je žival skočila na sosedov vrt. Tam smo ga nasitili, nato je divje zbežal v neznanost.

Prav ista ženska pa danes enako muči svojega psa. Pes je lačen dan in noč in žejen. Laja in vsa stvar je resnično vredna graje. Pes je velik, koča pa ima tako majhno, da ne more ves ležati v njej. Pred kratkim, ko je deževalo, je bil ves dan in noč na dežju, ker ni imel kam, zdaj se v vročini ne ve kje ohladiti. Nekdo je opozoril sina te samohranilke, naj mu vendarle da pti, a ni bilo kaj prida uspeha. Lastnica je celo dejala, naj si zamašimo ušesa, če ga ne moremo poslušati. Pes je še naprej lačen in žejen, vse to se pa dogaja v Kranju, na Jezerski cesti.

Sledijo podpisi treh sosedov, ki so resnično ogorčeni. Ogorčen sem tudi sam in obljubljam, da se po objavi tega prispevka osebno pozanimam, kje ta ženska živi. Upam pa, da bo zalegla že objava in se bo spametovala. V nasprotnem primeru bomo morali pač vsi skupaj ubrati drugo pot in odrediti žival, ki jo muči neodgovorna lastnica...

Dom učencev
Ivo Lola Ribar
Kidričeva 52
Kranj

Komisija za delovna razmerja razpisuje dela in naloge za

1. KV kuharja (za nedoločen čas)
Pogoj: končana poklicna šola
2. snažilke za določen čas (nado-meščanje delavke na porodniškem dopustu)

Nastop službe za oba kandidata je 1. 9. 1980.

FOTO
MEISTERL

Bahnhofstrasse 55
A - 9020 Klagenfurt
tel. (04222) 31430

RAZSTAVNI PROSTOR
NA GORENJSKEM SEJMU V KRANJU
OD 15. – 25. 8. '80

OGLEJTE SI
NAŠO POSEBNO
PONUDBO!

CANON AV-1 2.300. – Asch
NIKON EM 2.300. – Asch
MINOLTA XG-1 2.300. – Asch
CANON AE – 1 + SPEEDLITE 177A 5000 – Asch (namesto 5.800. – Asch)
BRAUN – NIZO 1048 4.100. – Asch (namesto 7.600. – Asch)

KONICA AVTOREFLEX TC SET KAMERA
+ HEXANON 1.8/40
+ HEXANON 3.5/28
4.600. – Asch
(namesto 6.500. – Asch)
+ HEXANON 3.5/135
EUMIG 824 SONOMATIC 6.000. (namesto 7.700. – Asch)
OLYMPUS OM-10 + MANUAL ADAPTER + OBJ. 1.4/50 4.490. – Asch

CANON AE-1 4.200. – Asch
CANON A-1 6.400. – Asch
CANON F-1 II 8.100. – Asch
OLYMPUS OM-2 2 N 6.000. – Asch
PENTAX ME SUPER 3.800. – Asch
PENTAX MX 3800. – Asch
CONTAX 139 QUARTZ 6.100. – Asch

NIKON FM 3.800. – Asch
NIKON FR 5.400. – Asch
NIKON F-3 Gehäuse 7.700. – Asch
KONICA FS-1 4.600. – Asch
YASHICA FR II + WINDER 2.700. – Asch
RICOH KR-5 1.500. – Asch
EUMIG NAUTICA 3.800. – Asch
EUMIG MINI 3 2.500. – Asch
EUMIG 125 XL 3.700. – Asch
EUMIG 128 XL 5.600. – Asch

PROJEKTORIEN
EUMIG RS 3000 6.900. – Asch
EUMIG 926 GL STEREO 6.800. – Asch
EUMIG 905 GL 4.400. – Asch
EUMIG 910 GL 5.600. – Asch
EUMIG 909 automix 4.200. – Asch
EUMIG 602 D stunem 1.900. – Asch

CENE SO GARANTIRANE!

Poslužujte se naših vrečk za razpošiljanje vaših negativnih barvnih filmov
ENOSTAVNO – HITRO – BREZ PROBLEMOV

Zdruzena lesna industrija Trzic

TO Lesna predelava Tržič razpisuje prosta dela in naloge

vodenja osnovne proizvodnje

Za opravljanje razpisanih del in opravil se zahteva:

dokončana tehnična srednja šola lesne stroke in 2 leti delovnih izkušenj v lesni stroki.
dokončana delovodska šola lesne stroke – lesar široki profil in 3 leta delovnih izkušenj v lesni stroki.

1. Kandidati naj oddajo pismene prijave z ustreznimi dokazili v splošni oddelek podjetja.
2. Razpis velja od dneva objave do zasedbe razpisanih del in opravil.

na
30. gorenjskem
sejmu
v Kranju
od 15. do
25. avgusta 1980
v paviljonu

murha

pričakujemo vas
in se priporočamo
za nakup

— pohištvo
— gradbeni material
— gospodinjski stroji
— zavese, preproge

Vzgojno varstveni zavod
Kranj

Delavski svet ponovno razpisuje dela oziroma naloge:

vodenje računovodsko-ekonomske službe

Poleg splošnih pogojev za opravljanje teh del oziroma nalog zahtevamo še:

visoko ali višjo izobrazbo ekonomske smeri, do štiri leta delovnih izkušenj, organizacijske in vodstvene sposobnosti, uspešno delo pri dosedanjih delih oziroma nalogah, moralno politične vrline.

Kandidate bomo izbrali za dobo štirih let. Prijave sprejemamo 15 dni po objavi.

Kandidati naj vložijo ponudbo, priložijo življenjepis, ter dokazila o izobrazbi na naslov: Vzgojno varstveni zavod Kranj, Staneta Žagarja 19, s pripisom – za razpisno komisijo.

Konfekcija
MLADI ROD – v stečaju
Pot na kolodvor 2
Kranj

razpisuje prodajo osnovnih sredstev drobnega inventarja in materiala:

1. PISARNIŠKA OPREMA IN STROJI
2. TERMOAKUMULACIJSKE PEČI
3. POCINKANE CEVI
4. SERVIRNI TRAK ROG 252/22
5. LIKALNE MIZE IN ŠIVALNE STROJE, NEIZPRAVNI
6. DVA KOMBI AVTOMOBILA IN OSEBNI AVTOMOBILI
7. OSTALI DROBNI INVENTAR

ogled je mogoč 19. 8. 1980 od 7. do 13. ure v prostorih DO Mladi rod, Kranj, Pot na kolodvor 2, in na Savski cesti 8. Kupci naj pošljejo ponudbe do 26. 8. 1980 do 12. ure s potrdilom, da so položili 10 odstotno varščino na ponudeno ceno. Vse informacije dobite v DO Mladi rod, Kranj, Pot na kolodvor 2, telefon (064) 23-273.

OBIŠČITE
XXIX. celovški lesni velesejem
od 9. do 17. avgusta 1980

ZANIMIVOSTI:

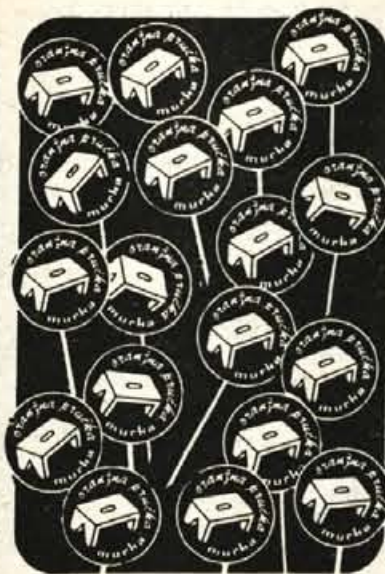
Sejemska žaga in mizararska delavnica v pogonu, dan mizarjev, simpozij „Gozdarska tehnika v gorskem okolju“, dan kmetov – lastnikov gozdov, dan žagarjev, skupinski ogledi podjetij.

KUPCI!

Ali želite značko-ozaržna pručka? Dobite jo lahko od 15. do 25. avgusta v paviljonu

murha na Gozenjskem sejmu v Kranju!

zavarovalna skupnost triglav

GORENJSKA OBMOČNA SKUPNOST Kranj

Odbor za medsebojna delovna razmerja pri delovni skupnosti ponovno objavlja prosta dela in naloge

čiščenja poslovnih prostorov (čistilke)

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Poleg splošnih pogojev se zahtevajo še naslednji pogoji: dokončana osnovna šola in eno leto delovnih izkušenj.

K prošnji je potrebno priložiti zadnje šolsko spričevalo in kratak življenjepis.

Prošnje sprejema sektor za samoupravno organiziranost in kadre.

Rok za zbiranje prošenj poteče 15. dan po objavi. Po opravljeni izbiri bodo kandidati obveščeni najkasneje v 30 dneh po izteku objavnega roka.

SOZD ALPETOUR Škofja Loka TOZD Gostinstvo Kranj

objavlja na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja naslednja dela in naloge:

1. natakarja I – 3 delavce
2. vodje izmene v kuhinji
3. receptorja

Zahtevani pogoji:

pod 1.: poklicna gostinska šola, 2 leti delovnih izkušenj, poskusno delo 2 meseca;

pod 2.: poklicna gostinska šola, izpit za VKV kuharja, 3 leta delovnih izkušenj, poskusno delo 3 mesece;

pod 3.: ekonomska ali hotelska šola ali gimnazija, 2 leti delovnih izkušenj, znanje dveh tujih jezikov, poskusno delo 2 meseca.

Za vsa navedena dela je delo za nedoločen čas.

Pismene ponudbe z dokazili sprejema 15 dni po objavi kadrovskega oddelka v Kranju, Koroška c. 5.

O izidu bodo kandidati obvestili najpozneje v 60 dneh po izteku prijavnega roka.

MALI OGLASI telefon 23-341

PRODAM

Prodam osem tednov stare PUJSKE. Oman, Zminec 12. Škofja Loka 6337

Prodam hrastova GARAZNA VRATA. Tomažič, Golnik 33 (na dvojčkih) 6447

Prodam črnobel TELEVIZOR in 5 KW termoakumulacijsko PEČ. Tupaliče 43 6448

Ugodno prodam barvno TELEVI-ZIJO R-Niš. Kimovec, Dvorje 80, Cerklje 6449

Prodam nova balkonska VRATA. 210 x 80, z roletno ali zamenjam za 220 x 80 – Kli-Logatec, Sink, Gasil-ska 1, Kranj 6450

Poceni prodam ŠTEDILNIK (2 plin, 4 električna). Ogled od 14. do 20. ure. Štular, Sorlijeva 18, Kranj 6451

Prodam 3000 kosov STRESNE OPEKE bobrovec. Sitar Ciril, Koko-krica, Grosova 12 6452

Prodam 10 SPIROVCEV, dolgih 7,50 m, nekaj KLEŠČ in BANKIN. Golnik 19 6453

PEČ stadler UNI 35, kombinira-no, novo, kompletno prodam. Orel, Radovljica, Trubarjeva 3 6454

Prodam PUNTE, BANKINE in hrastova DRVA. Mavčiče 59 pri Kranju 6455

Prodam STRUŽNI AVTOMAT DO 12 MAS. Naslov v oglasnem oddelku, ali kličite po tel. 61-200 vsak dan od 6. do 14. ure 6456

Prodam globok OTROŠKI VOZI-ČEK, rdeči žamet. Janžever, Pod-nart 63

Prodam dva BIKCA simentalca za pleme, stara 8 tednov. Zabnica 23 6469

Prodam 150 kg težkega PRAŠIČA in 3 tedne starega BIKCA. Voglje 95 6470

Prodam CEMENT in APNO. Naslov v oglasnem oddelku. 6471

Sveža domača JAJCA lahko dobi-te na Suhu 5 pri Predosljah – Kranj 6472

Prodam GORILEC na olje za 5.000 din. Sp. Brnik 4, Cerklje 6473

VOZILA

Ugodno prodam tovorni avto OM lupetto 30, letnik 1970. Golnik 25 6474

Prodam PEUGEOT, letnik 1974 in WIPRO raztegljive STOPNICE. Jemc, Partizanska 27, Škofja Loka, tel. 064-60-357 6475

Poceni prodam KOMBI ZASTA-VA 430-K, letnik 1976, prevoženih 33.000 km. Ogled popoldan. Potrebuj-ješ Franc, Stara c. 2, Škofja Loka 6476

Prodam AVTOBUS SETRA z 22 sedeži. Telefon 78-032 6238

Prodam obnovljen FORD TAU-NUS 15 M, v zelo dobrem stanju, re-gistriran do julija 1981. Britof 352, Kranj 5415

Prodam dobro ohranjen OPEL REKORD 1700, letnik 1970, registri-ran do junija 1981. Jan Alojz, Sp. Gorje 125/c (Bled) 6457

Prodam LADO 1500 SL, letnik 1976. Brezovar, Hafnarjevo naselje 98, Škofja Loka 6458

Prodam WARTBURGA. Ogled popoldan. Goriče 8, Golnik 6459

Ugodno prodam PRIKOLICO brako. Jeram Tone, Gorica 10/a, Ra-dovljica 6460

SPACKA prodam po delih, lahko tudi celega in MENJALNIK za ZA-STAVO 750. C. na Brdo 39, Kokrica 6461

Prodam NSU 1200 v voznem stanju, letnik 1970 ali kupim MOTOR zanj. Babič Silvo, Bistrica 93, Tržič 6462

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1971. Dražgoška 5, Kranj, telefon 25-591 6463

Prodam dele za NSU 1200 C in avtomatsko KLJUKO za traktor uni-versal. Sp. Veterino 3, Tržič 6464

Prodam dobro ohranjen PONY EXPRESS, star 11 mesecev, cena 6.000 din. Marjanovič Ivo, Ručigaje-va 5, Kranj 6465

Prodam avto AMI v voznem stanju, cena 12.000 din. Telefon 82-859 v večernih urah 6466

Prodam ZASTAVO 1300, stroj 1500, letnik 1972, registrirano do aprila 1981. Mlakar Boris, Reševa 6, Kranj 6467

Prodam AMI super break, 53,5 KM, 1015 ccm, letnik 1974, registri-ran do oktobra, s parno številko. Ogled vsak popoldan. Zvan Jure, Sp. Gorje 103, Zg. Gorje 6468

NAJDENO

Nasli smo DVOKOLO. Dobi se; pri Triler Francu, Puštal 103, Škofja Loka 6481

STANOVANJA

SOBO, oddam v centru Kranja, pošteni, zaposleni ženski srednjih let. Naslov v oglasnem oddelku. 6477

Mati z dvema otrokoma, naproša dobre ljudi za skromno SOBO za do-bo enega leta. Naslov v oglasnem oddelku. 6478

Prodam dvosobno STANOVA NJE v Kranju. Tel. 28-559 6479

ZAPOSLOTITVE

Iščem delavca za dopolnilno delo v PLASTIČNI STROKI. Informaci-je po tel. 064-47-307 6480

PIREDITVE

TVD – PARTIZAN Duplje vabi v nedeljo, 17. avgusta, na VRTNO VESELICO z bogatim srečelovom in kegljanjem za športno kolo. Priredi-tev bo ob vsakem vremenu pri TRNOVCU. Zabaval vas bo ansam-bel MODRINA 6482

OBVESTILA

ZAMENJAM in POPRAVIM vam ZAVORE. Kurirska pot 6, Kranj 6438
Obveščam cenjene stranke, da bo delavnica zaradi letnega dopusta za-prta od 12. 8. do 28. 8. 1980. Ogris Andrej MIZARSTVO Kranj, Tro-jarjeva 9 6483

Izdaja ČP Glas, Kranj, Stavak: TK Go-renjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljudska pravica, Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. – Tekoči račun pri SDK v Kranju šte-vilka 51500-603-31999 – Telefoni: n. c. 23-341, glavni urednik, odgovorni ured-nik in uprava 21-835, redakcija 21-880, komercialna – propaganda, naročnina, mali oglasi in računovodstvo 23-341. Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

VELETRGOVINA ŽIVILA TOZD Maloprodaja Kranj

Komisija za delovna razmerja v združenem delu na podlagi sklepa objavlja naslednja prosta dela in naloge

1. mesarja – sekača
2. prodajalca tehnične stroke

V Blagovnici Cerklje

Pogoji:
pod 1.: poklicna živilska šola, 1 leto delovnih izkušenj, poskusno delo 60 dni;
pod 2.: poklicna trgovska šola – tehnične smeri, 1 leto delovnih izkušenj, poskusno delo 60 dni, posebni pogoj je šoferski izpit B kategorije.

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba Veletrgovine Živila Kranj, poslovni prostori Naklo, 15 dni po objavi.

CENTER SLEPIH IN SLABOVIDNIH Dr. Antona Kržišnika Škofja Loka

objavlja na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja z dne 5. 8. 1980 naslednja prosta dela in naloge:

1. predavatelja telefonije
2. strugarja
3. medicinske delavke IV. vrste (negovalke)
4. sobarice

Kandidati morajo za opravljanje del in nalog poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

pod 1.: ing. elektrotehnike – elektroniki, 3 leta delovnih izkušenj in strokovni izpit, zagotovljeno je enosobno stanovanje;

pod 2.: poklicna šola kovinarske smeri in 1 leto delovnih izkušenj,

pod 3.: bolničarska šola ali tečaj za nego bolnikov, 3 leta delovnih izkušenj;

pod 4.: priučena sobarica in 6 mesecev delovnih izkušenj.

Za navedena dela in naloge se sklone delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pismene prijave s potrebnimi dokazili naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Center slepih in slabovidnih dr. Antona Kržišnika, Škofja Loka, Stara Loka 31 – komisija za delovna razmerja. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končani objavi.

OK ZSMS Jesenice Vabi na tretji pohod »Po poteh Karavanških graničarjev«, ki bo v soboto 16. avgusta 1980.

Pohodne smeri so tri:

prva: Spomenik na Javorniku – karavla Karavanških kurirjev – Medji dol – Vajnež – Stol – Okroglica – Završnica (ta pohod je primeren za planince)

druga: Osnovna šola Karavanških kurirjev NOB na Koroški Beli – Urbas – Valvazorjev dom – Završnica

tretja: Karavla na Ljubelju – Zelenica – Lovske kočice – Završnica

Ob 13. uri je organizirana proslava pri spomeniku Dragoljuba Milovanovića in športno srečanje.

Vabimo vso mladino in občane gorenjskih občin, da se udeležijo pohoda ali proslave 16. avgusta v Završnici!

V globoki žalosti sporočamo, da nas je mnogo prezgodaj po hudi bolezni zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat in stric

JOŽE PALJK

Na zadnjo pot ga bomo pospremili v sredo, 13. avgusta 1980, ob 15.30 izpred mrliške vežice na kranjskem pokopališču.

Žalujoči: žena Pavla, sin Bojan in hčerka Nevenka z družinama ter drugo sorodstvo!

Cegelnica, Kranj, 10. avgusta 1980

Zadrega z zdravili

Nadaljevanje s 1. str.

lekarnah, zadrega z zdravili, rentgenskimi filmi, zobozdravstvenim materialom, obvezilnim materialom kar precejšnja. Lekarne v nekaterih slovenskih regijah, posebno tam, kjer ni večjih skladišč, so že pred časom morale zavračati recepte za nekatera zdravila, tako da so jih bolniki morali iskati širom po Sloveniji, tam pač, kjer so bili še boljše zaloge. Slabša preskrbljenost z zdravili je bila namreč pričakovana, tako da so se lekarne po svojih močeh in zmožljivostih svojih skladišč založile z zdravili, vendar pa je marsikje že nekaj časa nekaterih zdravil močno primanjkovalo: predvsem je bilo manj antiidiabetikov, vitaminov, antihistaminikov, anestetikov, antiastmatikov, kontracepcijskih sredstev itd.

Gorenjske lekarne so bile med dosedanjim splošnim pomanjkanjem nekaterih zdravil razmeroma dobro založene, tako da so lahko izdajale zdravila na recept tudi bolnikom iz drugih, predvsem iz ljubljanske regije. Kot je povedala mgh. Kosirniko-

va iz kranjske lekarne, ki je sicer najboljše založena med vsemi gorenjskimi in ima tudi večje skladišče, trenutno manjka le zdravilo angised za srčna obolenja, medtem ko imajo sicer vsa nadomestna zdravila z liste 40 zdravil, ki jih trenutno v Sloveniji ni. Vendar pa nobeno zdravilo ni takšno, da se ga s podobnim nadomestnim ne bi dalo zamenjati. Stanje z zdravili v gorenjskih lekarnah zato vseskozi ni bilo kritično; občasno sicer ni bilo kakega zdravila, trenutna založenost pa pokriva v celoti vse povpraševanje po zdravilih. Tako so v gorenjskih lekarnah insulin, kontracepcijska sredstva, vitamini in drugo, medtem ko so za nekatera zdravila, kot so brinardin za zniževanje pritiska, nadomestna zdravila. Nekateri bolniki, ki so sicer vajeni določenega zdravila, težje pristanejo na drugega, s podobnim učinkom. Pravkar sprejeti ukrepi oziroma višje cene za nekatera zdravila pa so vsekakor spodbuda tovarnam zdravil, da bodo v kratkem lahko dala na domači trg tudi zdravila, ki jih zdaj zaradi preniklih cen niso hotela izdelovati. L. M.

Otroci zboleli

V Mladinskem domu v Gozd Martuljku je verjetno zaradi hrane zbolelo 32 otrok od 86, kolikor jih tu preživlja dvotedenske počitnice — Tri otroke so prepeljali v bolnišnico na Jesenice — Izvedeni vsi potrebni ukrepi

GOZD MARTULJEK — V sredo, 8. avgusta, je 85 otrok iz Novega mesta, ki so v organizaciji Rdečega križa prišli za dva tedna v Mladinski dom SAP Viatorja, imelo za kosilo pasulj. Že po kosilu so nekateri tožili zaradi bolečin v trebuhu, okoli 21. ure pa je osem otrok bruhalo. Znaki obolenja so bili pri dveh dečkih taki, da so ju ponoči prepeljali v jeseniško bolnišnico, naslednji dan pa se jima je pridružila še ena deklica. Medtem ko večina otrok ni kazala nobenih znakov obolenja, pa je imelo večje ali manjše težave 32 otrok.

Že pri prvih znakih obolenja, otroci so stari od 7 do 12 let, jim je priskočila na pomoč medicinska sestra, poklicali pa so tudi zdravnika iz zdravstvene postaje Kranjska gora. Sanitarni tehnik jeseniške občine je v četrtek,

7. avgusta, dopoldne vzel tudi osem vzorcev hrane, ki so jo prejšnji dan jedli otroci, da bi lahko v laboratoriju Zavoda za socialno medicino in higieno v Kranju ugotovili, če je bil morda povzročitelj bruhanja pri otrocih morda v hrani. Prav tako so bili izvedeni vsi ostali ukrepi, ki so potrebni v takih primerih, od dezinfekcije prostorov do bakteriološkega pregleda obrata.

Razen treh otrok, ki so bili hospitalizirani, so ostali otroci imeli le lažje težave, ki so že minile in bodo tako ostali še naprej na počitnicah v Gozd Martuljku.

Ko smo včeraj, v ponedeljek, spraševali po zdravju otrok iz Novega mesta, so nam zagotovili, da se vsi dobro počutijo, iz bolnišnice pa so tudi že odpustili oba dečka in deklica, ki so imeli težjo obliko obolenja.

Resolucijsko zaposlovanje

V šestih mesecih letos je bilo na Gorenjskem zaposlenih na novo le 348 delavcev, kar je najmanj v zadnjih desetih letih — V vseh občinah zelo počasi raste zaposlenost, v jeseniški trenutno celo nazaduje — Nekaj več pa je iskalcev zaposlitve

Čeprav polletni podatki o rasti zaposlenosti še ne morejo pokazati docela pravo sliko glede zaposlovanja novih delavcev, to bo mogoče šele ob koncu leta, pa se vendarle iz mesečnih podatkov da sklepati o tem, ali smo se v politiki zaposlovanja držali v začetku leta sprejetih sklepov. Številke o novih zaposlitvah na Gorenjskem kažejo, da se delovne organizacije vendarle drže omejitve v zaposlovanju. V prvem polletju letos se je namreč zaposlenost na Gorenjskem povečala le za 0,4 odstotka glede na lanski december. Tako nizke rasti zaposlovanja, kot so povedali na Skupnosti za zaposlovanje Kranj, nismo na Gorenjskem imeli že kakih deset let. Vsega skupaj se je namreč na novo zaposlilo 348 delavcev.

Največ novih delavcev se je zaposlilo v kranjski občini — porast za 0,9 odstotka od lanskega decembra in v Škofji Loki — za 0,6 odstotka, v radovljiški in trziški občini je bilo novih delavcev v polletju več le za 0,2 odstotka, medtem ko se je v jeseniški občini število zaposlenih v prvem polletju celo znižalo za 0,5 odstotka. Tudi primerjava rasti zaposlenosti glede na lansko prvo polletje kaže, da v občinah zelo previdno zaposlujejo nove delavce, tako da Gorenjska po verjetnosti ne bo niti do konca leta presegla rasti zaposlenosti predvidene z resolucijo. Seveda pa bi moral biti trend zaposlovanja tudi v drugem polletju prav tako nizek kot v prvem.

Počasna rast zaposlenosti kot posledica upoštevanja stabilizacijskih ukrepov pa bo seveda imela svoj vpliv na povečanje števila iskalcev zaposlitve. Konec junija je bilo na Gorenjskem evidentiranih 574 iskalcev zaposlitve ali 0,7 odstotka zaposlenih. Odstotek je nekaj višji od lanskega, nadaljnje počasno zaposlovanje pa ga utegne še povečati. Slovenija celo predvideva, da bo konec leta v republiki iskalo delo 14.000 delavcev, kar bo blizu dveh odstotkov glede na zaposlene. Po takšnih predvidevanjih bi se nezaposlenost na Gorenjskem tudi povečala in sicer na 800 delavcev, kar bi pomenilo 1 odstotek od zaposlenih. To pa bi pomenilo, da bi se sedanjemu dokaj konstantnemu številu iskalcev zaposlitve, med katerimi je večina teže zaposljivih, pridružili lahko tudi mladi delavci, ki so zaključili šolanje, študenti itd. Seveda pa so to le predvidevanja o številkah, s katerimi bi se lahko soočili v sedanji sila umirjeni dinamiki zaposlovanja; nikakor pa ni odveč, da o tem razmišljamo že sedaj.

Ponovno mladinska politična šola

LJUBLJANA — Kot že vrsto let doslej je Republiška konferenca ZSMS tudi letošnje poletje pripravila mladinsko politično šolo za najodgovornejše aktiviste občinskih, medobčinskih in republiških organov ZSMS ter zamejstva, ki bo od 18. do 23. avgusta potekala v Vikreah pri Ljubljani.

Šola, ki se je bodo udeležili predsedniki, sekretarji ter vodje komisij za izobraževanje, mlade delavce, SLO in družbeno samozagajstvo, mladih v kmetijstvu in krajevnih skupnosti, za idejno-politično delo, kulturo, marksistične krožke, informiranje ter družbene organizacije in dru-

štva, bo letos temeljila na posameznikovi prispevkah. Na plenarnih zasedanjih bodo mladi postavili lastne probleme in izkušnje, na skupnih urah pa bodo prisluhnili najaktualnejšim vprašanjem razvoja, samoupravljanja, delegatskega sistema ter mednarodne skupnosti.

Svoj prispevek politični šoli bo dala tudi kranjska mladina. Kadrovska komisija pri predsedstvu OK ZSMS Kranj je predlagala sedem mladincev, vodij omenjenih komisij, ki bodo po zaključku tega strnjene političnega izobraževanja začeli pospešeno uveljavljati novo sprejete predloge. D. Z.

Savski folkloristi na Poljskem

Na desetdnevno turnejo po Poljski so v ponedeljek zvečer odšli člani Kulturno umetniškega štva Sava Kranj: folkloristi, instrumentalna skupina in tanzski Bisernice. To je že njihova turneja po Poljski in za ta malčej so se savski folkloristi že pripravili. Na turnejo so odšli s vico povsem novega programa. Poljskem bodo imeli šest nastopov, dva v Szeczyrku, po enega pa v sli, Makovu Podhramskom, Zywiecu in Bielski Biali. Na polju Beskidov, v bližini Krakova, so ti kraji, je namreč letos že stival folklorne, na katerem najjo navadno vse vzhodne države ostalih pa se jih udeležijo iz Španija, Nemčija in Jugoslavija. leg folkloristov Save so se tega vala udeležile že tudi druge vanske folklorne skupine in žele lepe uspehe pri tankanju občinstvu. Pravo prijateljstvo že spletlo med našimi in poljski folkloristi in upajo, da bo v prihodnjih let tudi kakšna skupina vrnila obisk in Gorenjska pokazala svojo bogato folklorhova čudovita folklorna oblik plesi bi bila za nas zagotovo doživetje.

Ali ste naročeni na Glas?

Se vedno imate čas, da postanete naročnik

Čaka vas presenečenje

Stiriperesna deteljica in podkev za srečno življenjsko pot Mariji in Janezu... Foto: F. Perdan

Kaj bi brez obvezne gorenjske bale: skrinje, perila in seveda zibelke...

Prava kmečka ohcet na Bledu

Minulo soboto in nedeljo je Turistično društvo Bled organiziralo zanimivo in za Bled izredno privlačno turistično etnografsko prireditev Kmečka ohcet 80.

Na Bledu danes letuje izredno veliko domačih in tujih gostov, vsi hoteli so zasedeni, zato je povsem razumljivo, da si je kmečko ohcet ogledalo na tisoče turistov. Že v soboto so postavili stojnice, na katerih so izdelovalci umetne in domače obrti ponujali izvirne slovenske spominke. Turistično društvo Bled je ta prostor namenilo le najboljšim obrtnikom, ki pa jih je izbralo obrtno združenje iz Ljubljane, tako, da ne kmečki ohceti ni bilo videti nobenega kiča. Prav za to zasluži Turistično društvo vso pohvalo, saj se je potrudilo in gostom ponudilo pestre in zanimive spominke.

Organizacija Kmečke ohceti je bila odlična, za veselo razpoloženje je poskrbelo še lepo sončno vreme. Že v soboto so začeli s svatbenimi običaji z vabljenjem svatov na ohcet, za nakladanjem bale ter s promennim koncertom. Sledila je obvezna gorenjska »šrang«, zvečer pa vasovanje fantov na vasi.

V nedeljo je bil ohcetni običaj na nevestinem domu, nato pa zanimiva in za turiste najbolj privlačna svatovska povorka po ulicah Bleda.

Na letošnji blejski ohceti sta se poročila Marija Piber iz Spodnjih Gorij, zaposlena v Hotelsko turističnem podjetju Bled in Janez Aljančič iz vasi Huje pri Kranju, zaposlen doma, na kmetiji. Tudi Marija bo poslej živela v Kranju in kmetovala skupaj z možem. Na Kmečki ohceti sta bila vesel in razpoložen gorenjski par, ko sta končno na terasi blejskega gradu dahnila »da«.

Na Bledu je bilo minulo soboto in nedeljo praznično razpoloženje, s petjem po ulicah in z obveznimi vriski. Prav bi bilo, ko bi Kmečka ohcet postala zares vsakoletna, saj je za številne turiste izredno privlačna etnografska prireditev.

Nevesta Marija in ženin Janez sta se poročila na blejskem gradu...

Dolga miza in obilo gorenjskih dobrot za številne svate...